

**Mateřská škola Boršice u Blatnice, okres Uherské Hradiště,
příspěvková organizace**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Název:

„MOZAIKA HER A TRADIC“

Obsah

1. Identifikační údaje o škole

2. Charakteristika školy, vzdělávacího programu, podmínek a organizace vzdělávání

2.1 Charakteristika školy

2.2 Charakteristika školního vzdělávacího programu

2.3 Podmínky a organizace vzdělávání

2.3.1 Materiální a hygienické podmínky

2.3.2 Životospráva

2.3.3 Psychosociální podmínky

2.3.4 Organizace vzdělávání

2.3.5 Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

2.3.6 Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

2.3.7 Řízení mateřské školy

2.3.8 Personální a pedagogické podmínky

2.3.9 Spoluúčast rodičů

2.3.10 Vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

2.3.11 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

2.3.12 Spolupráce s ostatními organizacemi

3. Obsah vzdělávání

3.1 Dlouhodobé záměry

3.2 Formy a prostředky vzdělávání

3.3 Vzdělávací obsah

4. Doplnující programy

4.1 Enviromentální činnosti v předškolním vzdělávání

4.1.1 Environmentální výchova

4.1.2 Cíle a výstupy environmentální výchovy v předškolním vzdělávání

4.1.3 Význam prostředí

4.1.4 Pedagogické zásady

- 4.1.5 Pedagogické prostředky a metody
- 4.2 V září půjdu do školy – program Předškoláček
- 4.3 Výchova ke zdraví
  - 4.3.1 Podpora pohybu
  - 4.3.2 Vytváření zdravých stravovacích návyků
  - 4.3.3 Zdravé zuby
  - 4.3.4 Dopravní výchova
  - 4.3.5 Škola a rodina
- 4.4 Tradice
- 4.5 Prosociální výchova
  - 4.5.1 Fyziologické potřeby
  - 4.5.2 Potřeba bezpečí, jistoty a řádu
  - 4.5.3 Potřeba lásky a sounáležitosti
  - 4.5.4 Potřeba úcty a uznání
  - 4.5.5 Potřeba sebeaktualizace a sebeuskutečnění
- 4.6 Posilování čtenářské gramotnosti v naší mateřské škole
- 4.7 Práce s dětmi mladšími 3 let
  - 4.7.1 Adaptační program
- 4.8 Polytechnická výchova

5. Přehled o evaluační činnosti školy

- 5.1 Cíl
- 5.2 Na úrovni třídy
- 5.3 Na úrovni školy
- 5.4 Kritéria pro evaluaci TVP
- 5.5 Kritéria pro práci s obsahem vzdělávání
- 5.6 Kritéria pro hodnocení pedagogické práce učitelky MŠ
- 5.7 Kritéria pro hodnocení výchovně vzdělávacího procesu pedag. v MŠ
- 5.8 Kritéria pro spolupráci rodičů s MŠ
- 5.9 Zakončení evaluační činnosti

6. Povinnost předškolního vzdělávání

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název dokumentu:	Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání: „Mozaika her a tradic“
Název školy:	Mateřská škola Boršice u Blatnice, okres Uherské Hradiště, příspěvková organizace
Adresa:	Boršice u Blatnice, č.p. 59, PSČ 687 63
IČO:	750 225 75
Mateřská škola IZO:	107 612 909
Identifikátor zařízení:	600 123 723
Zřizovatel:	Obec Boršice u Blatnice
Škola sdružuje:	mateřská škola školní jídelna
Telefon:	
mateřská škola:	572 582 739
školní jídelna:	721 880 620
e-mail:	msborsiceub@zkeu.cz
web:	www.msbus.cz
Ředitelka školy:	Mgr. Veronika Borýsková
Kapacita mateřské školy:	40
Kapacita školní jídelny:	90
Provoz mateřské školy:	6.15 – 16.00 hod.

Platnost dokumentu:

Školní vzdělávací program je platný od 1. 9. 2015 na dobu neurčitou.

Odpovědný pracovník tvorby ŠVP: Mgr. Veronika Borýsková

Školní vzdělávací program byl projednán na pedagogické radě dne 25. 8. 2015.

Školní vzdělávací program byl aktualizován na pedagogické radě dne 29. 8. 2016.

Školní vzdělávací program byl aktualizován na pedagogické radě dne 30.08.2017

Školní vzdělávací program byl aktualizován na pedagogické radě dne 26.08.2019

Školní vzdělávací program byl aktualizován na pedagogické radě dne 27. 08. 2020

Školní vzdělávací program byl aktualizován na pedagogické radě dne 25. 08. 2021

Školní vzdělávací program byl aktualizován na pedagogické radě dne 22. 08. 2022

Organizace školního roku

Provoz: 6:15 – 16:00

Třídy: 2

Personální zajištění

Pedagogické pracovnice – 4

Mgr. Křižanová Pavlína – zastupující ředitelka, po dobu trvání

RD Mgr. Veroniky Borýskové

Ondrová Marie - učitelka

Halíková Valeria - učitelka

Aneta Gorošová – učitelka

Nepedagogická pracovnice Martina Bartošová – školní asistentka

Provozní pracovnice – 3

Trojková Marie – školnice

Halíková Jana – vedoucí ŠJ, kuchařka

Reňáková Martina – kuchařka

2. Charakteristika školy, vzdělávacího programu, podmínek a organizace vzdělávání

2.1 Charakteristika školy

Obec Boršice u Blatnice leží v malebném přírodním prostředí, v chráněné krajinné oblasti, na úpatí Bílých Karpat, v jihovýchodní části Zlínského kraje. Je to obec známá svými lidovými tradicemi a folklórem.

Mateřská škola je umístěna uprostřed obce, byla otevřena v roce 1973, před tímto datem existoval v obci dětský útulek. Budova je postavena jako dvoutřídní mateřská škola. Počet tříd je uzpůsoben počtu zapsaných dětí. Součástí areálu je i školní zahrada, která je postupně účelově vybavována a upravována pro pobyt dětí. Je využívána v jakémkoliv ročním období. V roce 2013 proběhla rekonstrukce zahrady (nové oplocení, úprava pískoviště, výsadba zeleně, zatravnění atd. Je vybavena průlezkovou sestavou, pískovištěm, domečkem, stolečky, lavičkami, pružinovými houpačkami, místy pro námětové hry. V okolí mateřské školy je pěkná parková úprava. Škola je prostorná, prosvětlená, průběžně opravována a udržována.

V 2. polovině roku 2009 byla mateřská škola celkově rekonstruována, odstraněna vlhkost budovy, zateplena, vyměněna okna, dveře, byla provedena celková rekonstrukce hygien. zařízení, výměna všech podlah, v 1. patře třídy zbudováno zářivkové osvětlení a celá škola byla vymalována. V prvním patře je 1. třída, ředitelna, sklady, hygienické zařízení, ložnice pro děti. V přízemí je 2. třída, šatny dětí, hyg. zařízení, sklad, knihovna, terasa. V suterénu budovy se nachází technické zázemí, kotelna, školní kuchyně, školní jídelna, sklady, hyg. zařízení. Mateřská škola splňuje požadavky pro předškolní vzdělávání.

V roce 2014 byl do obou tříd darován nový nábytek a do školní jídelny zakoupeny nové stoly. Roku 2015 byla na zahradě vybudována bylinková zahrádka a vymalována ložnice. V roce 2016 proběhla revitalizace zahrady, byl zakoupen nový herní prvek na zahradu – mašinka. V roce 2017 zakoupena pyramida na zahradu a nové posezení, dále byly vymalovány třídy, jídelna a kuchyně, také proběhla výměna osvětlení v jídelně a kuchyni. V průběhu letních prázdnin 2019 byl na zahradě instalovány nové herní prvky – sestava se skluzavkou a houpačkami, dvě pružinová houpadla a vahadlová houpačka.

Vybavení mateřské školy je průběžně doplňováno a obnovováno dle potřeb dětí.

Součástí mateřské školy je i školní jídelna, která zajišťuje stravu pro celodenní pobyt v mateřské škole, obědy pro děti ze základní školy, závodní stravování pro pracovníky škol a doplňkovou činnost stravování pro cizí strážníky.

2.2 Charakteristika Školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program (ŠVP) naší mateřské školy byl vypracován na základě dokumentu Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV). Vzdělávací cíle - záměry jsou v souladu se záměry RVP PV.

Program vychází z analýzy a podmínek naší MŠ, reaguje na požadavky dětí, rodičů i obce. Zahrnuje vztah k přírodě a reaguje na tradice obce. Program spojuje všechny činnosti dětí a prolíná se všemi oblastmi vývoje. ŠVP je dostatečně otevřený a volný pro tvorbu třídních

vzdělávacích programů, umožňuje pružnou, tvořivou a vynalézavou práci učitelek. Počítá s dalšími změnami a vývojem.

Vizí naší mateřské školy je položit cestou přirozené výchovy základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, potřeb i zájmů. Snahou je, abychom ve spolupráci s rodinou vychovali jedinečnou samostatnou osobnost. Učit děti žít s úctou k tradicím, být šťastný v současnosti a nést odpovědnost v budoucnosti.

Vzdělávací nabídka počítá s aktivní účastí dětí, tematicky je blízká, přiměřeně náročná. Základem je přirozené poznávání, proto rozvíjíme smyslové vnímání a prožitkové učení. Obsah vzdělávání je pestrý a tím rozpoznáváme talent a nadání dětí a spolu s rodiči napomáháme dalšímu nasměrování. Spolupracujeme se základní školou, pedagogicko psychologickou poradnou, speciálně pedagogickým centrem a výukovými centry pro ekologickou výchovu.

Umožňujeme dětem pocit volnosti, vlastního rozhodování. Snažíme se, aby děti nacházely v mateřské škole potřebné zázemí, bezpečí, těšily se do mateřské školy, byly zde šťastné a spokojené.

Hrou se děti učí. Hra je pro dítě prací, je jeho povoláním, jeho životem. Hra je také potřebou, vyjadřovacím prostředkem, zábavou, motivací, vede k vnímání světa, k vnitřní pohodě, k soustředění, představitosti, k naslouchání, vytváření důvěry i radosti.

Děti žijí ve vesnici, která se navrácí k lidovým tradicím a mají možnost hrou tyto tradice prožívat a poznávat.

Proto je název našeho programu: **Mozaika her a tradic.**

2.3 Podmínky a organizace vzdělávání

2.3.1 Materiální a hygienické podmínky

Mateřská škola má dostatečné prostory vzhledem k počtu dětí, vhodné prostorové uspořádání, které vyhovuje skupinovým i individuálním hrám. Jsou zřízena centra pro jednotlivé typy her a činnosti, vymezené prostory pro pohybové hry, konstruktivní, námětové, výtvarné, pracovní a jiné. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, hračky a pomůcky jsou obměňovány a učitelkami i dětmi dostatečně využívány. I nadále bude pokračováno ve vybavování tříd hračkami a pomůckami. Prioritou je dovybavit třídy hračkami pro děti od 2 let. Umístění hraček je do výše očí dětí. Děti si sami hračky berou a mají o nich přehled. Vybavení hračkami a pomůckami odpovídá počtu i věku dětí.

Zařízení mateřské školy je účelové a slouží všem dětem. Vlastní výtvary dětí jsou vystavovány v šatnách. Výrobky zviditelňují obsah daného tématu.

Ve třídách MŠ je příjemné prostředí, stolečky, židličky a lehátka pro děti jsou z hyg. hlediska vyhovující.

Na budovu mateřské školy navazuje zahrada, která je využívána pro pobyt venku a jiné činnosti. Prostory zahrady umožňují pohybové i relaxační aktivity.

Úklid v celém objektu mateřské školy je prováděn dle hygienických norem.

2.3.2 Životospráva

Jídelníček je pravidelně sestavován dle příslušných směrnic a norem, je plnohodnotný, je přihlédnuto k pyramidě zdravých potravin. Je zachována technologie přípravy jídel. Jídelníček je umístěn na webových stránkách a na nástěnce v šatnách dětí. Součástí jídelníčku jsou informace o alergenech. Je dodržován tříhodinový interval mezi jídly, násilně děti do jídla nenutíme, motivujeme k ochutnání všeho jídla.

Ovoce nebo zelenina jsou podávány denně. Přínosem je i ovoce, které děti přináší při oslavě svých narozenin či svátků, k přípravě ovocného pohoštění a i tím je dobrá spolupráce s rodiči při vedení ke zdravému stravování.

Děti mají možnost napít se v průběhu celého dne samoobslužně, mladším dětem učitelka pomáhá a připomíná důležitost pití. V pitném režimu jsou zařazovány bylinné a ovocné čaje, voda, 100% džusy, mošt, ovocné a zeleninové šťávy

Děti jsou každodenně venku (mimo velkých mrazů) a tím je zajištěn dostatek pobytu na čerstvém vzduchu. Zahrada u MŠ umožňuje rovněž spontánní pohyb, nabídka pohybových aktivit je pestrá. V MŠ mají děti dostatek pohybu díky vhodnému vybavení, využití náčiní a náradí. Využíváme také nedaleký les, naučnou stezku a místní potok.

Děti, které mají malou potřebu spánku, nenutíme, odpočívají nejvýše půl hodiny, jinak vstávají individuálně dle potřeby a postupně se věnují různým činnostem (indiv. přístup k dětem, klidné hry, grafomotorika, společenské hry, knihovna, individuální příprava předškolních dětí aj.).

U dětí, které mají alergii na některé potraviny, probíhá konkrétní domluva s rodiči pro oboustranné zajištění správného stravování (sepsání dohody o postupu - konzultace o jídelním lístku, pokrm z domova – odpovědnost).

2.3.3 Psychosociální podmínky

Vytváříme ve škole atmosféru vřelou, vstřícnou a klidnou, panuje zde zdvořilé jednání, vzájemná pomoc pedagog. i nepedagog. pracovníků, děti mají důvěru k zaměstnancům. Vytváříme dětem pohodové prostředí, aby se děti mohly cítit spokojeně a bezpečně. Rádi vytváříme příležitosti pomoci rodičů, aby děti viděly, jak nám rodiče pomáhají (opravy, spolupráce při různých činnostech, spolupráce při výrobě pomůcek, při vedení akcí, brigády, jarní úklid, ukázka povolání aj.).

Novým dětem poskytujeme možnost postupné adaptace (přivykání si na neznámé prostředí).

Jsou respektovány potřeby dětí (bezpečí, jistoty, možnost dokončení činností, her, respektujeme tempa dětí atd.). Se všemi dětmi je zacházeno stejně, nikdo není zvýhodňován ani nezvýhodňován. Stanovujeme si a vyvozujeme společně s dětmi určitá pravidla chování a jednání a děti jsou vedeny k jejich dodržování. Děti se také spolupodílejí na tvorbě těchto pravidel.

Podporujeme komunikaci s dítětem, snažíme se respektovat názory a přání dětí, děti mají možnost spolurozhodovat o dění v MŠ i na řešení problému či konfliktu, posilujeme tím tak jejich sebevědomí. Sebedůvěru a odvalu dětí posilujeme tím, že využíváme co nejvíce pozitivního hodnocení a pochvaly. Potlačujeme nezdravou soutěživost, rozvíjíme u dětí schopnost vcítění a tolerance, pomáháme podle svých sil. Aby se děti cítily ve třídě dobře, prohlubujeme přátelské vztahy mezi nimi (komunitní kruhy, oslavy narozenin a svátků).

Nenásilně vedeme pomocí hravých činností a výchovných témat k ochraně své osoby před nežádoucími jevy a prevenci prosociálních vztahů.

Individuální vývojové potřeby dětí respektujeme vhodným plánováním a organizací. Dětem se snažíme naslouchat a rozumět jim a poskytujeme možnost, aby se mohly ke všemu vyjádřit. Snažíme se děti zbytečně neorganizovat, děti si mohou zvolit nabídku z činností, navrhnout aktivity. Vedeme děti k ohleduplnosti, vzájemné pomoci, bráníme násilí mezi dětmi. Do vzdělávacího programu je zařazena výchova ke zdraví (výživa, pohyb, péče o své zdraví).

2.3.4 Organizace vzdělávání

Pravidelný denní řád je zajištěn a je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činnosti dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku (bereme ohled na okamžitý stav ovzduší, či jiné přírodní překážky: mráz pod -10 stupňů, náledí, silný vítr, déšť, inverze).

Dostatek volného pohybu mají děti nejen na zahradě, ale i v budově MŠ.

Je respektována indiv. potřeba pohybu i odpočinku. Pohybové aktivity jsou zařazovány pravidelně denně a v dostatečné míře. Učitelky se dětem plně věnují.

Nově přichozím dětem nabízíme adaptační program.

Při potřebě soukromí mají děti možnost využít koutků, kde může být každý sám.

Spací aktivity jsou upraveny dle indiv. potřeb dětí. Dětem s nižší potřebou spánku jsou nabízeny zájmové aktivity a klidné činnosti ve třídě. Do spaní v MŠ nikdo děti nenutí.

Ke hrám mají děti dostatek prostoru, mají možnost dokončit ji, či se k ní později vrátit. Plánování činností vychází z potřeb dětí, podmínek, možností MŠ, atd. V programu se střídají činnosti klidové a aktivní. Všichni zaměstnanci školy respektují indiv. potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování.

Charakteristika tříd

Děti v **1. třídě** jsou „**Šikulky**“. Patří v mateřské škole k nejmladším a je jim zpravidla od 3 do 5 let. Tuto třídu navštěvují i děti mladší 3 let. Vzdělávací proces je přizpůsoben dětem, aby nebyl pro ně zatěžující a stresující v novém prostředí. Budou rozvíjeny hygienické a sebeobslužné dovednosti, utváření vztahů mezi sebou, ale i zaměstnanci školy. Všechny činnosti dětem pomáhají k všestrannému rozvoji, prožívání radosti z učení a poznávání nových věcí a získávání zkušeností.

Program třídy bude zohledňovat a preferovat:

- adaptaci dětí
- maximální individuální přístup
- sebeobslužné návyky
- rozvíjení komunikativních dovedností
- postupné získávání nových dovedností, návyků a vědomostí
- spolupráce všech zaměstnanců MŠ při péči o děti
- dětem mladším tří let věnována intenzivní individuální péče

Děti ve **2. třídě** jsou „**Zvídálci**“ a věkové složení dětí je v rozmezí většinou od 4 do 7 let. Součástí výchovně vzdělávacího programu je také intenzivní příprava na vstup do základní školy.

Program třídy bude zohledňovat a preferovat:

- každé dítě má právo být jiné a mít jiné potřeby
- preferovat vhodný a přirozený způsob práce s dětmi
- vést dítě k samostatné osobnosti a způsobilosti zvládat nároky na něj kladené
- učit se objektivně a pravdivě hodnotit výsledky své práce, důsledky svého chování a jednání
- nalézat a uplatňovat řešení orientovat se v běžných životních situacích

Organizace dne v MŠ – režim dne

Ranní blok : 6.15 - cca 10.00hod.

Děti se od 6.15 do 7.00 schází ve 2. třídě u Zvídálků. Od 7.00 vodí rodiče Šikulek děti do horní třídy tj. 1. třída Šikulky a rodiče Zvídálků vodí děti do dolní třídy tj. 2. třída Zvídálci. Rodiče při příchodu a odchodu dítěte dodržují rituál podání ruky dítěte s učitelkou (z důvodu bezpečnosti dětí při předávání). Rodiče předávají děti p. učitelkám, probíhají hry a činnosti podle vlastních přání dětí, skupinová, indiv. práce, pohybové aktivity, svačinka, komunitní kruh, řízené vzdělávací činnosti v rámci programu: Mozaika her a tradic.

Pobyt venku: cca 9.30 – 12.00hod.

Pobyt na zahradě, vycházky do okolí MŠ, za humny, do blízkého lesa, na louku, volné hry, pohybové aktivity, výuka bezpečného pohybu (chůze po chodníku, přecházení silnice), zážitkové učení – pozorování změn v přírodě a okolí, pojmenování rostlin, zvířat a jiné, příprava na oběd. Pobyt je realizován venku za každého počasí, s výjimkou teplot pod -10°C, nebo v případě extrémního a nebezpečného počasí.

Odpolední odpočinek: cca 12.00 – 14.30

Děti odpočívají při pohádce nebo poslechu relaxační hudby. Respektujeme rozdílné potřeby odpočinku dětí, u starších dětí po pohádce probíhají klidné hry a aktivity, dokončovací práce, individuální práce s dětmi.

Odpolední hry: cca 14.30 – 16.00

Probíhají volné hry, zájmové činnosti, pohybové aktivity dětí, indiv. práce s dětmi, hry a činnosti na přání dětí ve třídě a v případě hezkého počasí na zahradce. Odpoledne předávají paní učitelky děti rodičům ve třídě Šikulek, pokud je změna, je to oznámeno na viditelném místě.

Stravování dětí:

	1.třída - Šikulky	2. třída - Zvídálci
Ranní svačinka:	8.30 - cca 9.00	9.00 - cca 9.30
Oběd:	11.30 - cca 12.00	12.00 - cca 12.30
Odpolední svačinka:	14.30 - cca 15.00	

Pitný režim:

Dodržujeme pitný režim, děti mají možnost během celého dne se sami obsloužit a napít čaje ze svého hrníčku dle vlastní potřeby.

Hygiena dětí:

Děti používají WC dle své potřeby, vedeme děti k dodržování hyg. zásad při mytí rukou a také si děti v MŠ čistí zuby.

Denní program je rámcový, aby chod MŠ zůstal dostatečně flexibilní.

2.3.5 Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Přijímání dětí probíhá zpravidla v měsíci květnu na základě kritérií pro přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání vydaných ředitelkou MŠ.

2.3.6 Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

Za bezpečnost dětí v MŠ odpovídají po celou dobu práce s dětmi ped. pracovníci školy, a to od doby převzetí dětí od jejich zástupce nebo od pověřené osoby až do doby jejich předání zástupci dítěte nebo jím pověřené osobě.

Učitelka předá dítě pověřené osobě jen na základě písemného potvrzení rodičů, tzv. zmocnění, nebo pokud je pověřená osoba zapsaná v evidenčním listě dítěte.

Učitelky věnují zvláštní péči prevenci proti úrazům dětí a to pravidelným poučováním dětí, odstraňováním nebezpečných věcí, vyhledáváním rizika a předcházení nebezpečným situacím. Pomůcky, jako jsou nůžky, jiné ostré nástroje, nářadí, štetce atd. mohou používat děti jen pod dohledem učitelky.

Ředitelka mateřské školy zajistí odpovídající počet pedagogických pracovníků vzhledem k počtu dětí a potřebám při pobytech mimo území školy.

Budova MŠ je k zajištění bezpečnosti dětí vždy zamykána v době od 8.00 – 12.00 hod a od 13.00 – 14.30 hod. Kdokoliv přijde do MŠ, musí použít zvonek a vyčkat do příchodu personálu. MŠ je řádně pojištěna.

2.3.7 Řízení Mateřské školy

Ředitelka MŠ vytváří ovzduší vzájemné důvěry, tolerance a zapojuje spolupracovníky do vzájemné spolupráce mezi všemi pracovníci.

Zaměstnanci mají zpracovány pracovní náplně. S povinnostmi, pravomocemi a úkoly jsou všichni zaměstnanci seznámeni.

ŠVP vypracovává kolektiv pedagogických pracovníků. Další plánování se opírá o předchozí analýzu. Hodnocení zahrnuje všechny části chodu MŠ.

Je vytvořen veřejný informační systém (nástěnky, schůzky) ke zveřejnění informací o škole a jejich aktivitách. Je vytvořen vnitřní informační systém (porady, záznamy, osobní kontakt).

Zásadní problémy řeší všichni zaměstnanci.

Učitelky jsou včas a v dostatečné míře informovány o záležitostech školy. Učitelky mají dostatečný prostor k samostatnému rozhodování a realizaci vlastních nápadů.

Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců.

Na program školy spolupracují i rodiče, ředitelka podporuje spolupráci s rodinou, podporuje spolupráci i se ZŠ, se zřizovatelem a ostatními organizacemi obce.

2.3.8 Personální a pedagogické podmínky

Počet učitelek je dostatečný, pedagogické pracovnice jsou plně kvalifikované, kolektiv školy je stabilizovaný. Pedagogické pracovnice jednají, chovají se a pracují v souladu se společenskými, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání dětí. Pedagogická práce je vždy organizována tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče. Prioritou je týmová spolupráce.

Učitelky přistupují k dalšímu vzdělávání aktivně, profesní růst zaměstnankyň je vedením podporován, ale jsme okrajová obec a proto máme obtížnější dojíždění do vzdálenějších míst ke vzdělávání. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno dle aktuálních potřeb a nabídky.

Speciální služby jsou zajišťovány ve spolupráci s pedagogicko psychologickou poradnou a speciálněpedagogickým centrem.

2.3.9 Spoluúčast s rodinou

Cílem je navázat co nejužší spolupráci s rodiči propojením života MŠ a rodiny. Snažíme se spolupracovat na základě partnerství, důvěry, vstřícnosti i porozumění. Rodiče projevují stále větší zájem o kvalitu vzdělávání dětí v MŠ. Snažíme se vyhovět potřebám jednotlivých dětí a jejich rodičů. Při konzultacích i v průběhu roku informujeme rodiče o všem, co se v mateřské škole děje a čeho se jejich dítě účastní. S rodiči jednáme ohleduplně, diskrétně a taktně, chráníme soukromí rodiny.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ:

1. Přímým kontaktem:

- rodiče mohou podle svého zájmu vstupovat do her svých dětí - včetně adaptačního procesu
- spolupráce při řešení problémů
- konzultace týkající se výchovných problémů dětí
- spolupráce při plnění úkolů ŠVP
- navazujeme úzkou spolupráci s rodiči všech dětí (každodenní kontakt s rodiči)
- spolupráce a výpomoc při plánování programů školy
- uskutečňujeme schůzky s rodiči (2x ročně a podle potřeby)
- nabízíme rodičům různé programy (tvořinky, vycházky, ukázky výchovné práce...)
- upozorňujeme rodiče na možnost návštěv Speciálně pedagogického centra, vyšetření v Pedagogicko-psychologické poradně (školní zralost), spolupracujeme v oblasti logop. péče u dětí.
- rodiče mají možnost vyjádřit svá přání, náměty, připomínky, dotazy

2. Vhodnou pedagogickou propagací:

- informace na nástěnkách, webových stránkách
- prezentace práce dětí v MŠ i v obci
- přednášky
- foto

3. Společné akce:

- příprava tvořivých dnů s rodiči
- společná setkávání (Vánoce, Velikonoce, Svátek matek, Den dětí, loučení s předškoláky...)

2.3.10 Vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Rámcové cíle i záměry předškolního vzdělávání jsou pro všechny děti společné.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání respektuje individuální potřeby a možnost dítěte, proto je základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se specifickými potřebami i pro děti nadané.

Vzdělávání u dětí se specifickými vzdělávacími potřebami je nutné přizpůsobit potřebám, které vyplývají ze zdravotního postižení dítěte, či zdravotního znevýhodnění a podmínek. Integrace takto postižených dětí probíhá ve spolupráci s odborníky (individu. plán, asistent, pomůcky atd.).

U mimořádně nadaných dětí je rozšiřována nabídka aktivit, pomůcek a spolupráce s odborníky. V MŠ mají možnost děti své nadání rozšiřovat využíváním činností, aktivit v průběhu celého dne nabídkou (výtv. koutek, hudebně pohybové chvílky, hry s TV náčiním, práce s keramickou hlinou, atd). Zároveň působíme na jejich celkový rozvoj.

2.3.1 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitelek mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání.

V takovém případě zřídí ředitelka mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je

Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

2.3.12 Spolupráce s ostatními organizacemi

Spolupráce se ZŠ:

Spolupracujeme na přípravě dětí pro vstup do ZŠ.

Účast učitelky z MŠ v hodině dětí 1. tř. – sledování úrovně dětí, které přešly z MŠ

Beseda učitelky MŠ a ZŠ, informace odkladu školní docházky, informace o zápisu dětí do ZŠ

Návštěva dětí z MŠ v 1. třídě ZŠ, seznámení se s prostředím, učitelkou a žáky, krátká ukázka vyučování, beseda s dětmi.

Vzájemné návštěvy dětí.

Společné návštěvy divadelních, kouzelnických, hudebních představení, vycházky do přírody.

Společná veřejná vystoupení.

Návštěva školní družiny.

Příprava dítěte na školu probíhá po celou dobu, kdy dítě dochází do MŠ a je důležitou součástí předškolního vzdělávání.

Spolupráce s organizacemi:

Místní knihovna - návštěva místní knihovny, půjčování knih

Svaz dobrovolných hasičů - prohlídka hasičské zbrojnice, techniky, ukázka hasičského cvičení

Myslivecká organizace - vycházky do přírody, péče o volně žijící zvířata

Tělovýchovná jednota - sportovní aktivity (dětský fotbal, sportovní soutěže a hry)

Spolupráce se zřizovatelem - rozpočet mateřské školy, údržba a oprava budovy a školní zahrady, kulturní vystoupení dětí, výstavky dětských prací

3. Obsah vzdělávání

3.1 Dlouhodobé záměry

Rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu. Napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat ho k dalšímu poznávání a učení. Učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané. Umožňovat všestranný rozvoj v příjemném a podnětném prostředí MŠ i školní zahrady.

3.2 Formy a prostředky vzdělávání

Vzdělávání se uskutečňuje po celý den pobytu dětí v mateřské škole. Vzdělávání dětí v MŠ přizpůsobujeme věkovým a individuálním potřebám a zvláštnostem jednotlivých dětí, využíváme poznatků z oborů psychologie a pedagogiky předškolního věku. Využíváme situačních momentů, respektujeme přání, potřeby a zájmy jedince. Vzdělávání dětí probíhá neformálně, hravými činnostmi, ve kterých se prolínají všechny vzdělávací okruhy. Vzdělávání zakládáme na aktivní účasti dítěte, založeném na smyslovém vnímání, prožitkovém a interakčním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Vytváříme vhodné, obsahově podnětné prostředí, které dítěti umožňuje dostatek prostoru pro spontánní aktivity. Snažíme se zajistit rovnováhu činností řízených, spontánních i relaxačních.

Podporujeme dětskou zvědavost, představivost a aktivitu. Řídíme se věkem a stupněm rozvoje dětí, jejich individuálními potřebami.

Dát dětem možnost samostatného uplatnění, vyprávění, dramatizace, práce ve skupinách.

Zařazování prvků polytechnické výchovy s nabídkou vhodných hraček.

Využívat nových poznatků a zkušeností z jiných MŠ a vzdělávacích akcí.

Zajištění odborné literatury.

Spolupráce se sponzory. Využití sponzorských darů pro zlepšení vybavení mateřské školy tak, aby bylo vytvářeno pro děti příjemné a podnětné prostředí.

Výchovné působení na dětský a rodičovský kolektiv - získání rodičů pro spolupráci.

Témata a podtémata zaměřená k cíli.

Využívat dětských prací k výzdobě interiéru MŠ.

Účastnit se kulturních a tradičních akcí ve spolupráci s obcí.

3.3 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je rozpracován do čtyř integrovaných bloků. Každý integrovaný blok se dále dělí na témata. ŠVP určuje přibližně časové rozložení daných témat nezávazně. Časový prostor k realizaci zůstává otevřený, pro aktuální situace, pro aktivní vstup dětí i tvořivost učitelky.

Vzdělávací obsah je podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

1. dítě a jeho svět (biologická oblast)
2. dítě a jeho psychika (psychologická oblast)
3. dítě a ten druhý (interpersonální oblast)
4. dítě a společnost (sociálně-kulturní oblast)
5. dítě a svět (environmentální oblast)

Název ŠVP: Mozaika her a tradic

Celoroční název vzdělávacího obsahu: Jaro, léto, podzim, zima

Vzdělávací obsah, který pokryje jeden školní rok v MŠ, se skládá ze čtyř integrovaných bloků:

- 1. Jaro**
- 2. Léto**
- 3. Podzim**
- 4. Zima**

Základní tematická nabídka je povinná pro obě třídy i učitelky. Čtyři integrované bloky budou obsahovat charakteristiku integrovaného bloku, vzdělávací nabídku, specifické cíle a očekávané kompetence. Na úrovni tříd budou libovolnou formou rozpracována do témat, v nichž si učitelky samy určí jejich obsah. Podle zájmu dětí je možné přidávat další témata, která přinesou samy děti nebo vyplynou ze situací a problémů. Časové rozlišení jednotlivých témat není blíže specifikováno. Po skončení každého tématu bude provedena evaluace.

Nabídka témat je přílohou č. 1.

PODZIM

Charakteristika integrovaného bloku

Podzimní období je charakteristické hravým poznáváním plodů plných zdravých vitamínů pro děti i zvířata. Pojmenovávání a rozdělení ovoce, zeleniny, zapojení smyslů při rozlišování vnímaných jevů - chuť, čich, hmat, rozhovory, kde najdeme vitamíny a seznamování s jejich úlohou. Využití fantazie, výtvarných a pracovních dovedností, osvojování správných návyků při používání výtvarného a pracovního materiálu, rozvoj motorických dovedností a chápání významu režimových činností pro naše zdraví.

Tělovýchovné činnosti s poznáváním části našeho těla, význam a funkce některých orgánů lidského těla, rozvoj všech pěti smyslů za pomoci smyslových her a cvičení. Význam cvičení pro zdraví, kvalita prováděných cviků, dýchání, držení těla, relaxační a uvolňovací cviky. Sportování s dětmi i rodinou, posilování fyzické zdatnosti v okolí, pohybové hry v přírodě. Hravou formou se seznámí, že není třeba se bát lékaře nebo zubaře a proč je důležité pravidelné čištění zubů - spolupráce s rodinou.

Pomocí pohádkových postav a textů si rozvíjí řečové dovednosti, učí se naslouchat, probouzí si představivost, fantazii, rozdíl mezi pohádkou a skutečností.

Seznámí se, že i změny počasí patří k podzimu a budou hledat v říkánkách, písních a příbězích veselé situace, jak vzniká vítr, déšť, co je mlha, charakterizovat změny v přírodě související se změnou roční doby. Naučí se rozlišovat, jaké je vhodné oblečení na podzim.

Vycházky do podzimního lesa a na louku, sběr přírodnin rozličných tvarů a barev a tvoření z nich, vytváření obrazců a staveb přímo v přírodě. Význam společenství lesa pro život - listnaté, jehličnaté stromy, co zde patří a nepatří, základy ekologického chování, jak se zvířátka připravují na zimu. Děti zpracují různé druhy materiálů při výzdobách tříd a šaten vlastními výrobky, budou mít možnost vybírat si, co se jim líbí, seznámí se s možnostmi zpracování přírodnin.

Vzdělávací nabídka - podzim

- pohybové činnosti, přirozená cvičení, motivovaná cvičení, zdolávání náradí, relaxační cviky, uvolňovací a vyrovnávací, provádění cvičení v malých skupinách, individ. procvičování, pohybové hry a chvílky
- pohybové činnosti v kruhu - pohybové hry Na ježka, Na medvěda, ...
- grafomotorické činnosti, práce s nůžkami, přírodninami a různými materiály
- sebeobslužné činnosti s využitím motivace, úklidové činnosti
- zařazení smyslových her - zrak, čich, chuť, hmat, sluch
- stanovení společných pravidel soužití a jejich dodržování
- nenásilné adaptační činnosti a hry
- tvořivé námětové hry - Na rodinu, Na obchod, ...
- krátké scénky, povídky, improvizované výstupy s maňáskem
- konstruktivní činnosti ve dvojicích, skupinkách
- hry s obrázkovou pomůckou

- rozhovory o chování v různých situacích - jak pomoci, správně reagovat
- samostatné činnosti i skupinové, činnosti i ve dvojicích, přímá pozorování
- kognitivní činnosti - otázky a odpovědi - Co je zdravé, Co by se stalo kdyby (téma zoubky, břicho rozbolelo, proč)
- motivované říkanky s pohybem - motivace na píseň, téma Podzimní cvičení
- nácvik básní, říkanek
- nácvik písniček, hudebně pohybové hry, taneční improvizace, doprovod známých písniček - O jabloňce, Sluníčko, Vyletěl si drak...
- logopedické hry a cvičení s napodobováním, ozvěnové hry
- popis obrázků
- dramatizace dětmi, sledování divadelních představení, poslech příběhů
- didaktické hry s obrazovým materiálem, využití společenských her a kvízů pro děti (respektování pravidel hry)
- pozorování stromů, jejich změn, sběr plodů a jejich výstavka
- výtvarná tvoření, kreslení, malování, skládání, lepení, lisování, podzimní tvoření dle fantazie
- výstavka zeleniny, ovoce s ochutnávkou
- výstavka výtvorů s přírodnin - dýňoví panáčky, listový obrázek, podzimní vázička
- poznávání těla a jeho orgánů, obrazový materiál, knihy, sebezpozorování
- námětové hry na téma zdraví a péče o ně
- hraní na lékaře - lékařská prevence
- tvoření pravidel ochrany zdraví a vlastního bezpečí - pravidla soužití v naší třídě
- přímá pozorování v lese a jeho okolí, stromy a jejich změny, sběr přírodního materiálu
- seznámení se zvířátky a jejich přípravou na zimu, co do lesa patří a nepatří
- využívání obrazového materiálu a knížek o lese v přírodě
- pozorování přírodních jevů a změn počasí v podzimním období

Specifické cíle - podzim

Dítě a jeho tělo

- Osvojovat si dovednosti k podpoře osobní pohody, osvojovat si poznatky o těle a jeho zdraví, pohybových činnostech.
- Vytvářet zdravé životní návyky a postoje.
- Osvojovat si věku přiměřené praktické dovednosti.

Dítě a jeho psychika

- Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní i produktivní, využívat vyprávění i obrazového materiálu.
- Rozvíjet komunikativní schopnosti verbální i neverbální a kultivovaný projev.
- Zpřesňovat a kultivovat smyslové vnímání, přecházet od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému).
- Rozvíjet paměť, pozornost, představivost a fantazii.
- Posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, radost, zájem...).
- Rozvíjet schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy a prožitky.

Dítě a ten druhý

- Vést děti k navazování kontaktů mezi sebou navzájem a posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému ve škole, v rodině.
- Podporovat dětská přátelství.

Dítě a společnost

- Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat
- Vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách.
- Kultivovat mravní a estetické vnímání, citění a prožívání motivované podzimní přírodou a jejími plody.

Dítě a svět

- Vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije.
- Osvojovat si jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejích proměnách.
- Osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí.

Očekávané kompetence - podzim

Dítě a jeho tělo

- Chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Zvládnout sebeobsluhu, hygienické a zdravotně preventivní návyky (osobní hygienu, postarat se o své osobní věci, svlékat, oblékat, přijímat stravu, tekutinu).
- Rozlišovat co prospívá zdraví a co mu škodí.
- Pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkci, pojmy o vývoji a změnách v těle, znát pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem.

Dítě a jeho psychika

- Porozumět slyšenému, rozlišovat některé symboly a porozumět jejich významu i komunikativní funkci.
- Pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno, správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči. Domlouvat se slovy i gesty, samostatně se vyjadřovat.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (podstatné, společné nebo rozdílné znaky, vlastnosti, charakteristické rysy, vzájemné souvislosti).

Dítě a ten druhý

- Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Oprostit se od nepříjemných projevů sobectví vůči jinému dítěti.
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje.

Dítě a společnost

- Začlenit se do třídy, respektovat rozdílné vlastnosti vrstevníků, pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat.

- Vnímat umělecké či kulturní podněty, hodnotit je, zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých dovedností a technik (kreslit, malovat, modelovat, konstruovat, tvořit a vyrábět z různých materiálů a přírodnin).

Dítě a svět

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí, doma, v budově MŠ i blízkém okolí.
- Zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se opakují. Chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti.
- Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si své chování i chování jiných a jeho vliv na zdraví.
- Všimnout si změn a dětí v nejbližším okolí.

Očekávané výstupy - podzim

Dítě a jeho tělo:

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí.
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály.
- uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky. Zvládat sebeobsluhu.
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony.
- Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem.
- Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí.

Dítě a jeho psychika:

- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách.
- Porozumět slyšenému.
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů.
- Záměrně se soustředit a udržet pozornost.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických).
- Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy.
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory.
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky.

Dítě a ten druhý:

- Navazovat kontakty s dospělým.
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem.
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a - uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.

Dítě a společnost:

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi.
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat.
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy.
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik.

Dítě a svět:

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí.
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat.

ZIMA

Charakteristika integrovaného bloku

Zimní období začíná přípravou na Mikuláše a Vánoce s prožíváním vánočních zvyků a obyčejů, kdy děti mohou projevit své emoce a nálady, zapojí své dovednosti, tvořivost a fantazii při výrobě dekorací, dárků pro kamarády a přípravou na společné koledování. Pomohou při výzdobě tříd, šaten, zdobení stromečku pro zvířata v lese při vycházkách.

Zima je spojená se sezónními činnostmi venku, jako je bobování, klouzání, hry se sněhem. Děti mohou poznávat vlastnosti a provádět pokusy se sněhem, vliv počasí na oblečení a ochranu zdraví. Budou mít možnost uplatnit fantazii, ztvárnit své představy a sny v různých činnostech výtvarných, pracovních i pohybových. Podpoříme dětskou zvědavost, schopnost vyjádřit se, soustředěné naslouchání textů, práci s knihou a ilustracemi, obrazovým materiálem. Zahrají si divadlo. Rozvíjí si řečové dovednosti, schopnosti komunikace, hrají hry se slovy, poznávají hlásky ve slovech, rytmizují, upevňují správnou výslovnost, seznamují se s napsaným slovem, pracují na PC s výukovým programem. Seznámí se s barevným světem kolem nás a působením barev. Předškoláci se seznámí s tím, co je čeká v ZŠ. Budou hrát hry s plněním úkolů motivované návštěvou 1. třídy.

Seznámíme děti se zvyky a tradicí v období masopustu, uspořádáme veselé karnevalové hraní, kdy se děti aktivně zapojí do přípravy. Budou mít možnost individuálního výběru pohybových, výtvarných i hudebně-pohybových aktivit, vyrobí si masku, obrázek, budou moci si zahrát divadlo v kostýmech pohádkových postav.

Dovednosti a znalosti dětí budeme rozvíjet pomocí hudebních, pohybových a tanečních činností, pojmy hudby, hudební nástroje, vyjadřování hudby řečí těla,

Rozvíjení vědomostí o materiálu předmětů a hraček kolem nás, jak se o ně starat a zacházet s nimi. Seznámí se s pojmy péče o životní prostředí - úklidové činnosti, správné zacházení s předměty a hračkami, pozorování v přírodě, poslech příběhů a vyvození poučení. Seznámí se s různými technickými přístroji, dopravními prostředky a pravidly chování v nich, různými řemesly a pracovními činnostmi, budou mít možnost přímého pozorování. Zapojíme i rodiče do spolupráce při pomoci plnění úkolů s dětmi doma.

Vzdělávací nabídka - zima

- pohybové hry a cvičení motivovaná zimní tematikou (Na dva mrazy, ...)
- využití hudebních nahrávek k improvizovanému a spontánnímu tanci (CD - Cvičení s Míšou, Inka Rybářová, písničky z pohádek,...)
- poslechové písně s využitím instrumentálního doprovodu dětmi - dětské písničky, Orfovy nástroje
- hudebně pohybové hry a činnosti, taneční hry k tématům - pohádky, zima, zvířata, řemesla
- rozhovory na téma Rodina o Vánocích, obyčeje, zvyky - přímé činnosti, poslech o jejich významu
- nácvik vánočních písní, koled, zpívání u stromečku
- příprava výzdoby - výtvarné a tvořivé činnosti - práce s papírem, keramikou (ozdoby na stromek) - využití různých výtvarných materiálů k tvoření, ilustrované kreslení, kreslení zmizíkem, malování na různý materiál - lepení - dopr. prostř., masky, ztvárnění dojmů z rodinných Vánoc, návštěvy školy, divadla, zážitků z přírody, experimentování s barvami, fantazijní zpracování barvami
- sledování divadelních představení
- využívání pohádkových knížek - seznámení s klasickými pohádkami, ale i moderními knihovna MŠ
- rozhovory na téma Strašidla, Nebojíme se
- hra muzikálové pohádky - CD pro MŠ
- dramaturgie oblíbených pohádek - maňásci, pohádkové čepičky
- práce s knihou - 366 příběhů z přírody, leporelo Zima, Encyklopedie
- nácvik básní a písní se zimní tematikou
- hry se slovy - obrázkové kartičky k procvičování
- grafomotorické listy, pracovní listy, omalovánky
- rozhovory, slovní hádanky, popis na téma škola, kognitivní činnosti - otázky a odpovědi - tvořivá hra Na školu
- exkurze v 1. třídě ZŠ
- grafomotorické hry s číselnými představami, písmeny, číslicemi, geometrickými tvary
- hry s obrazovými pomůckami - podávání obrázku v kruhu, frontálními pomůckami
- činnosti spojené s časovými pojmy - kalendář
- přímá pozorování v lese, vycházka s krmením zvěře, stop, vzorů na sněhu, stromech
- sezónní činnosti - sáňkování, stavění sněhuláků, klouzání ve dvojicích, v dřepu, chůze po kluzkém povrchu
- příležitostná exkurze – řemesla, povolání
- tvořivé experimenty s různými materiály, třídění, vlastnosti, pojmenování co se z čeho vyrábí, odpadový materiál (pet láhve, ...), netradiční zpracování dvou materiálů
- pozorování ovzduší, jeho čistota, jak pečujeme o prostředí kolem nás ve školce i venku
- pozorování a vyprávění o lidové tradici masopustu, obrazový materiál z jiných regionů, rozdíly s naší tradicí, výtvarné činnosti na téma masopust

Specifické cíle - zima

Dítě a jeho tělo

- Rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky, osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu.
- Rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost.
- Rozvíjet užívání všech smyslů.
- Přispívat k vytváření návyků zdravého životního stylu.

Dítě a jeho psychika

- Rozvíjet schopnost vytvářet a upevňovat citové vztahy ke své rodině i ke svému okolí.
- Upevňovat výslovnost a vyjadřovací schopnosti.
- Osvojovat si některé dovednosti, které předcházejí čtení a psaní.
- Rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka.
- Vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a učení.
- Vytvářet základy pro práci s informacemi.
- Rozvíjet pozitivní city dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, např. před zápisem do školy).

Dítě a ten druhý

- Podporovat schopnosti a dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k lidem.
- Vytvářet prosociální postoje k druhému (v rodině, v MŠ).
- Chránit osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s dospělými.
- Rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti.

Dítě a společnost

- Rozvíjet kulturně estetické dovednosti (výtvarné, hudební, dramatické).
- Rozvíjet estetické a tvůrčí činnosti slovesné a literární (poslech pohádek, ...).
- Rozvíjet základní kulturně společenské postoje.
- Vytvářet povědomí o mezilidských vztazích a morálních hodnotách.

Dítě a svět

- Osvojovat si dovednosti k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí.
- Vytvářet schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám.
- Osvojit si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem.
- Pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat je, ale i naopak poškozovat a ničit.

Očekávané kompetence - zima

Dítě a jeho tělo

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (na sněhu i ledu).
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby, sladit pohyb s rytmem a hudbou nebo napodobit pohyb podle vzoru.
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů.

Dítě a jeho psychika

- Formulovat otázky, odpovídat, chápat prostorové pojmy, částečně se orientovat v čase.
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech, poznávat synonyma, homonyma, antonyma, utvářet jednoduché rýmy.
- Rozlišovat některé symboly, porozumět jejich významu, chápat základní číselné a matematické pojmy, učit se je prakticky využívat (porovnávat, řadit, třídít podle pravidla, chápat číselnou řadu, poznat více, méně, stejně, první, poslední, atd.).
- Uvědomovat si svou samostatnost, vlastní postoje a názory, vyjadřovat je, uplatňovat své individ. potřeby a přání s ohledem na druhého, uzavírat kompromisy.
- Samostatně se rozhodovat o svých činnostech.
- Učit se hodnotit svoje pokroky, přijímat pozitivní hodnocení i případný neúspěch, vyrovnat se s ním.
- Být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem, uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky (lásku, radost, spokojenost, strach, smutek, ...), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.

Dítě a ten druhý

- Chovat se slušně a zdvořile k dospělým i dětem, vážit si jejich práce, domluvit se na společném řešení s dětmi i dospělými ve svém okolí.
- Chovat se obezřetně při styku s neznámými, umět v případě potřeby požádat o pomoc druhého.
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.

Dítě a společnost

- Utvořit si základní představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí, co se nesmí a podle této představy se chovat.
- Uplatňovat základní společenské návyky ve styku s dětmi i dospělými.
- Vnímat kulturní a umělecké podněty, hodnotit je, svoje dojmy a zážitky vyjádřit svými dovednostmi - hudebními, hudebně pohybovými, dramatickými, výtvarnými.

Dítě a svět

- Všimnout si a porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí a je třeba s těmito změnami počítat.
- Orientovat se bezpečně v okolí domova, školy, obce.

Očekávané výstupy - zima

Dítě a jeho tělo

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí.
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku.
- Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy.

Dítě a jeho psychika

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.
- Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat.
- Připravovat se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti.
- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si.
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických).
- Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci.
- Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy.
- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat.
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině.
- Uvědomovat si svoje možnosti a limity.
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení.

Dítě a ten druhý

- Navazovat kontakty s dospělým.
- Spolupracovat s ostatními.
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je .
- Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.

Dítě a společnost

- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat.
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi vrstevníky, respektovat rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální.

Dítě a svět

- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim.
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i prostředí

JARO

Charakteristika integrovaného bloku

S příchodem jara se připravíme na Velikonoce s jarními lidovými zvyky a budeme se pozorováním seznamovat s proměnou zimního počasí v jarní, praktickými činnostmi souvisejícími s růstem rostlin, péčí o ně, provádět pokusy s klíčením semínek.

Děti se dozví o zvířatech domácích, volně žijících i ze ZOO, ptácích, kteří se na jaře vracejí, hmyzu, o tom jak žijí, jaký mají užitek pro nás, rozdíly mezi nimi a jejich životem, péčí o ně, ale i nebezpečím při styku s některými druhy.

Popisy obrázků, hry se zaměřením motivace zvířat, ptáků, aj. následné rozhovory, využití výukových programů zaměřených k tématu.

Připravíme se na radostné oslavy Dne matek pásmem veršů, písní, tanečních her. Rozhovory o úloze maminky v rodině, rodinnými vztahy - prarodiče, rodiče, sourozenci a sounáležitost rodiny, pravidel chování nejen v rodině, ale i mezi sebou, seznámí se, jak mohou v případě potřeby přivolat pomoc.

Rozvíjením pozorovacích dovedností v přírodě rozlišují luční a zahradní květiny, využívají relaxační hudby se zvuky z přírody k uvolnění těla, zařazením přímých výtvarných činností, pojmenování prvních jarních květin a péče o ně.

Vzdělávací nabídka – jaro

- vycházky do přírody, pohybové hry – na zvířátka, motivace květin
- jarní hudebně-pohybové činnosti – Uvíváme věneček, Pletla kytku
- relaxační cvičení, smyslové hry
- taneční improvizace – lidové písně, dětské písně
- manipulační prostory v prostoru, v rovině, frontální pomůcky, obrázky, předměty
- hry k procvičení paměti – Co bylo na...
- hry s obrázky – přiřazování zvířat, třídění hmyzu, květin
- sluchové a artikulační cvičení v přírodě
- manipulace a praktické činnosti – pěstování rostlinky
- říkanky a jarní básně, rozpočítadla, písně
- básně a písně o zvířátkách
- malujeme, kreslíme písničky
- pohádky s jarní tematikou – rozhovory o hrdinech a jejich chování
- seznámit se s tradicí Velikonoc – básně, písně, taneční hry, koledy, tvořivé zpracování
- rozhovory o chování ve vztahu ke zvířatům
- přímé pozorování zvířat a péče o ně
- prohlížení knih o zvířatech – encyklopedie
- práce s obrázky, třídění, skládání, pracovní listy
- námětové hry na téma rodina, přátelství
- hry se zaměřením na různé společenské role – dospělý, rodič, učitelka, dítě
- rozhovory – nejlepší dárek pro maminku, jak pomáháme, proč připravujeme dárky, jak se chovat, proč mají rodiče o nás strach, co by se mohlo stát
- didaktické hry – adresa, jak se jmenuji, kdy potřebuji pomoc, jak se zachovat
- pohádky a povídky, hříčky na téma vztahy mezi dětmi, dobro a zlo, pravda a lež
- využití knih, nabídka CD, DVD, atlasů rostlinek, bylinek
- kognitivní činnosti, diskuze na toto téma
- tvořivé výtvarné zpracování na téma jaro, zvířátka, maminka, rodina, květina, dárek pro maminku – malování, kreslení, lepení, vystřihování, skládání, modelování, zpracování různých materiálů a využití různých technik
- vycházky do přírody s pozorováním rozdílů mezi stromy, vnímat čistotu a upravenost okolí
- úklid v okolí MŠ, zahrady a další činnosti sloužící k péči o přírodu
- vycházky do okolí vesnice, určování vzdáleností – daleko, blízko, co je v okolí domova, pozorování změny přírody vlivem počasí
- vycházka po naučné stezce v Panském háji
- využití dětských výtvarných prací při výzdobě tříd, šaten, zahrady

Specifické cíle - jaro

Dítě a jeho tělo

- Rozvíjet ovládání pohybového aparátu a tělesné funkce.
- Osvojovat si poznatky o pohybových činnostech.
- Rozvíjet pohybové a manipulační schopnosti.
- Rozvíjet hudební a hudebně pohybové činnosti.
- Osvojovat si věku přiměřené praktické dovednosti.

Dítě a jeho psychika

- Rozvíjet kultivovaný mluvený projev dítěte.
- Rozvíjet jazykové dovednosti - výslovnost, přednes, recitace.
- Cvičit paměť, pozornost, představivost, fantazii, hudební a taneční aktivity.
- Posilovat radost z objevovaného, probouzet zájem a zvědavost.
- Získávat schopnost řídit své chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci.

Dítě a ten druhý

- Rozvíjet respekt a přizpůsobivost ve vztahu k druhému.
- Upevňovat citové vztahy ke své rodině, okolí, k živým bytostem.
- Učit se chránit bezpečí své i druhých.

Dítě a společnost

- Pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje a přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty.
- Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
- Budovat estetický vztah k životu, připravit společné slavnosti pro maminku.

Dítě a svět

- Upevňovat pocit sounáležitosti s živou i neživou přírodou, rodinou, lidmi, se společností.
- Rozvíjet schopnost vážit si života ve všech jeho formách.
- vést ke kladení otázek a hledání odpovědí na problémy.

Očekávané kompetence - jaro

Dítě a jeho tělo

- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, pomůckami, náčiním, nástroji, grafickými a výtvarnými materiály, jednoduchými hudebními nástroji).
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky a pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat úklidové práce, práce na zahrádce).
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.

Dítě a jeho psychika

- Přemýšlet a to, o čem přemýšlí také vyjádřit, popsat situaci, aktivně užívat nová slova, chápat slovní vtip, naučit se z paměti krátký text, zvládnout dramatickou úlohu, vyprávět příběh, pohádku.
- Vyjádřit svou fantazii a představivost v tvořivých činnostech, vyjádřit své prožitky pomocí hudby, hudebně pohybové či dramatické improvizace.
- Vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci ne v situacích, které to vyžadují, odmítnout se podílet na nedovolených nebo zakázaných činnostech.

Dítě a ten druhý

- Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu přesto, že je každý jiný, že osobní i osobnostní odlišnosti jsou přirozené.
- Umět se bránit projevům násilí jiného dítěte.
- Navazovat kontakty a komunikovat vhodným způsobem s dospělým.

Dítě a společnost

- Vnímat pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich, řídit se jimi, přizpůsobit se společnému programu, přijímat autoritu, spolupracovat, dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fěr.
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudby a hudebně pohybových činností.
- Zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální.

Dítě a svět

- Osvojit si elementární poznatky o sobě, rodině, o vývoji, životě, zvycích a práci lidí, přírodě, přírodních jevech, technických přístrojích, se kterými se setkává doma.
- Uvědomovat si, co je nebezpečné, odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout.

Očekávané výstupy- jaro

Dítě a jeho tělo:

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí, vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru.
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Zacházet s běžnými předměty, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály.
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony.
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí.

Dítě a jeho psychika:

- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno. Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách.
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.
- Přípravovat se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité.
- Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit.
- Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.
- Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit.
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně.
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení.
- Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci
- Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním.

Dítě a ten druhý:

- Spolupracovat s ostatními.
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
- Respektovat potřeby jiného dítěte.
- Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná.

Dítě a společnost:

- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování.
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat.
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky.
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální.

Dítě a svět:

- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný.
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.

LÉTO

Charakteristika integrovaného bloku

Letní období slouží dětem k radostnému prožívání dní v osobní pohodě, dokážou lépe uplatnit své získané zkušenosti, vyjádřit své názory a nápady, mohou realizovat své zájmy o činnost, hru, samostatně se rozhodovat, vybírat si své oblíbené činnosti, které dělaly v průběhu roku.

Seznámí se, jak chránit své zdraví a bezpečí při pobytech venku, existenci a význam dopravních značek a jejich účel, úlohu semaforu, základní pravidla bezpečnosti účastníka silničního provozu. Bezpečné vybavení kola, koloběžky a odrážedla – kolečka a motory kolem nás – procvičování a upevňování znalostí pomocí dopravních her a praktického nácviku. Obohatí své vědomosti o různé části světa a vesmíru, pojmy naše obec, město, domov, vlast, sídliště, rozličné stavby, architektury, podoba staveb s geometrickými tvary, vycházky do okolí s pozorováním místa bydliště, dozví se, že svět je pestrý a rozmanitý a lépe se budou orientovat v knížkách. Jaký je život v moři, u moře, živočišná říše ve vodě, u vody, neživá příroda (kamínky, mušle, oblázky), protože i ona má své kouzlo, sladká, slaná voda, úloha vody v životě. Jako obohacení vědomostí uspořádáme výlety do přírody i do vzdálenějších měst, divadla a zábavné programy. Děti se zapojí do předvedení dosažených dovedností při slavnostním ukončení školního roku.

Děti si své vědomosti rozšíří o existenci jiných ras a kultur, že nezáleží na barvě pleti, ale vlastnostech každého jedince, povedeme je k vzájemné pomoci při plnění úkolů. Zapojí se do přípravy oslavy svého svátku dle svého přání.

Letní období zasahuje i do začátku školního roku, kdy si s dětmi zavzpomínáme na prázdniny při rozhovorech, zapojí se do vytváření pravidel jako základu společného soužití ve třídě. Seznámí se se jmény, značkami dětí, posílí vzájemné vztahy při adaptaci ve třídách, seznámí se s vybavením tříd, koutků ke hře i k činnostem, možnostmi tvoření ve třídě, místem k hygieně, odpočinku.

Seznámí se, co budeme dělat celý rok, co by si přály, které činnosti mají rády, co se jim líbí. Budou si utvářet povědomí o časových pojmech v rámci pobytu v MŠ i všeobecně (ráno, poledne) ve spojení s činnostmi, které v této době děláme. Uvědomí si, kam patří a kdo patří ke mně a vzájemnou pomoc.

Vzdělávací nabídka – léto

- pohybové hry a činnosti v přírodě – zahrada, hřiště
- zdolávání přírodních překážek v okolí obce – Panský háj, Pod zahrádky, pasinky, sportovní a zábavné hry
- hry vyžadující sebeovládání, vytrvalost
- interaktivní hry – určité role
- hry podporující přátelství
- samostatné dramatické činnosti – známé pohádky
- opakování básní, písní, tanečních her, které se během roku naučily
- samostatné činnosti grafomotorické, pracovní listy, vyprávění u encyklopedie, obrazových materiálů, využití velkého atlasu světa
- zpracování tématu vesmír a svět – básně, písně, pohádky z jiných světadílů
- slunce a jeho úloha – přírodní jevy, zdraví dětí, vliv na zeměkouli
- tvořivé zpracování dojmů z pozorování v přírodě, z vesmíru, letního počasí (bouřka, blesk)
- prostorové tvoření v přírodě – písek, kamínky a jiné přírodniny
- zapojení do společných oslav – den dětí, rozloučení s předškoláčky
- situování většiny činností podle možností do přírody
- dbát na bezpečnost při vycházkách, při přecházení – dopravní hry, praktické procvičování
- povídání a rozhovory na téma Kdo se stará o děti v MŠ, Co děláme celý den, Co vidíš, Co dokážeš, Co se ti líbí, Jak se cítíš, Kamarádi
- sebeobslužné činnosti, hygienické návyky a jejich procvičování, seznámení s rituály
- zařazení psychomotorických činností
- orientace v budově, ve třídě, na zahradě, hračky a jejich úklid, úklidové činnosti
- prosociální hry, vytváření kamarádských vztahů, pamatování jmen dětí i zaměstnanců
- vytváření pravidel soužití v MŠ, jejich výtvarné zpracování

Specifické cíle – léto

Dítě a jeho tělo

- Osvojit si dovednosti k podpoře zdraví a bezpečnosti.
- Pomocť dětem i jejich rodičům orientovat se v novém prostředí.
- Přivítat a připravit dětem radostný vstup do MŠ.

Dítě a jeho psychika

- Rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka.
- Vytvářet základy pro práci s informacemi – knihy, obrazový materiál.
- Osvojit si relativní citovou samostatnost.
- Vhodnou organizací a laskavým přijetím usnadnit novým dětem vstup do MŠ.
- Rozvíjet komunikativní dovednosti.
- Rozvíjení smyslového vnímání.

Dítě a ten druhý

- Ochraňovat osobní soukromí a své bezpečí.
- Seznamovat se s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem.

Dítě a společnost

- Vytvářet základní kulturní a společenské postoje.
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich vytváření.
- Porozumění základním projevům neverbální komunikace.

Dítě a svět

- Rozvíjet pocit sounáležitosti s přírodou, s planetou Zemí.
- Seznámit se s místem a prostředím mateřské školy a jejího okolí.

Očekávané kompetence – léto

Dítě a jeho tělo

- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, význam aktivního pohybu a zdravé výživy.
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí, o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc.
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru.

Dítě a jeho psychika

- Rozlišovat a znát některá písmena a číslice. Poznat napsané své jméno.
- Projevovat zájem knížky.
- Vnímat, že je zajímavé dovídat se nové věci, využívat zkušeností k učení.
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Řešit kognitivní problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, vymýšlet nápady.
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory.
- Pojmenovat většinu toho čím je obklopeno. Domluvit se slovy i gesty, porozumět slyšenému.
- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si nového.

Dítě a ten druhý

- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.
- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče.
- Přirozeně komunikovat s druhým dítětem. Navazovat dětská přátelství.

Dítě a společnost

- Odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhovost či agresivitu) a bránit se jeho důsledkům, vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají.
- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi.
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- Adaptovat se na život ve škole.

Dítě a svět

- Osvojit si elementární poznatky o místě, ve kterém žije, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích a jejich kulturách, o zeměkouli, o vesmíru.
- Všímat si změn a dění v nejbližším okolí.

Očekávané výstupy - léto

Dítě a jeho tělo:

- Zachovávat správné držení těla.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy.
- Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami.

Dítě a jeho psychika:

- Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat.
- Domluvit se slovy.
- Porozumět slyšenému.
- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehnout, všimnout si (nového, změněného, chybějícího).
- Záměrně se soustředit a udržet pozornost.
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.
- Podílet se na organizaci hry a činnosti.
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení).
- Zachytit a vyjádřit své prožitky.

Dítě a ten druhý:

- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
- Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná.

Dítě a společnost:

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi.
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy.

Dítě a svět:

- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat.
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.

4. Doplňující programy

4.1 Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání

4.1.1 Environmentální výchova

Environmentální výchovu definujeme jako veškeré výchovné a vzdělávací úsilí, jehož cílem je především: zvyšovat spoluzodpovědnost lidí za současný i příští stav přírody a životního prostředí, rozvíjet tvořivost, citlivost a vstřícnost lidí k řešení problémů a péči o přírodu. Realizace environmentální výchovy je stanovena školským zákonem. Je nástrojem, který má vést lidi ke změně svého chování vůči společnosti, přírodě, světu. V rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání je jmenováno pět základních oblastí – biologická, psychologická, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální, které jsou nazvány: Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět. Environmentální aktivity mohou být realizovány ve všech jmenovaných oblastech, nejvíce pozornosti je jim věnováno ve vzdělávací oblasti Dítě a svět.

Dítě potřebuje ke svému zdravému rozvoji pobyt v přírodě. Příroda může plnit významnou edukační roli, poskytuje dítěti vždy dostatečné množství podnětů. Venkovní a vnitřní aktivity by měly být vyvážené. Pro potřeby environmentální výchovy je kladen velký důraz na prostředí, ve kterém se děti pohybují. Vhodné prostředí rozvíjí osobnostní charakteristiky a také poskytuje základ přirozenému, komplexnímu a celistvému rozvoji dítěte.

4.1.2 Cíle a výstupy environmentální výchovy v předškolním vzdělávání

Základním cílem environmentální výchovy v předškolním věku je podnítit v dětech touhu poznávat okolní svět a rozvíjet ji v hluboký a trvalý vztah k přírodě.

Na konci školního období dítě zpravidla dokáže:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, budova MŠ, blízké okolí...)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- mít povědomí o širším společenském, přírodním, kulturním i technickém prostředí
- vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý – svět přírody i svět lidí
- mít elementární povědomí o existenci různých národů, kultur, planetě Zemi, vesmíru
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí, vše kolem se mění, vyvíjí
- přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ
- mít povědomí o životním prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které ho mohou poškozovat, všimnout si nepořádku, chránit přírodu, starat se o rostliny, živé tvory

4.1.3 Význam prostředí

Prostředí, v němž se děti vyvíjejí, by mělo být bezpečné, přiměřeně podnětné a umožňovat dětem se co nejsvobodněji a nejsamostatněji pohybovat.

Venkovní prostředí

Důležitou součástí školní zahrady jsou rostliny a dřeviny. Základem všech vhodných úprav zahrady je snaha o pestrost prostředí. K zahradě patří i práce. Děti by se měly přiměřeně podílet i na údržbě zahrady. Na zahradě předškol. zařízení patří také herní prvky. Venkovní prostředí by mělo být využíváno i pro řízenou činnost. Na zahradě je možné sledovat cyklické střídání roku nebo seznámit se s běžnými druhy ovoce a zeleniny. K prožitkovému učení a přímému setkávání s přírodou je dále využíván blízký les, potok, naučná stezka.

Vnitřní prostředí

Prostředí školy a třídy by mělo být vytvářeno s ohledem na pravidla trvale udržitelného života. Přednost by měly mít materiály z obnovitelných zdrojů. Vnitřní prostředí třídy by mělo být co nejpestřejší. Věnujme prostor obrazovým materiálům s přírodními motivy, přírodninám a přírodním materiálům.

4.1.4 Pedagogické zásady

Vycházet vstřícně obecným edukačním potřebám dětí tohoto věku - realizovat činnosti zajímavou formou, poskytnutí prostoru pro pohyb, využívání dram. výchovy, písniček, vyprávění. Lze vhodným způsobem vysvětlit dětem i složité děje.

Podporovat zvědavost - hledat způsoby, jak co nejlépe podporovat dětskou zvědavost a chuť učit se

Vycházet vstřícně různým typům osobnosti - každé dítě je jiné, má svou vlastní osobnost, vzdělávání a požadavky na výstupy by měly být přiměřené vrozeným dispozicím dítěte

Respektovat časový kontext a přirozené cykly - významná je návaznost aktivit na pravidelné cykly denní, měsíční, roční, vhodné je zavést pravidelnost různých aktivit, které se během týdne, měsíce, roku opakují – adventní činnosti, masopust, otevírání studánek, oslavy narozenin, svátků

Rozvíjet fantazii - fantazii chápeme jako pozitivní, protože z fantazie roste tvořivost, iniciativa, aktivita, fantazii podporujeme, rozvíjíme a využíváme pro další činnosti

Nesoutěžit - soutěžení mezi dětmi má negativní vliv

Podporovat aktivitu dětí - je vhodné dětem podávat informace zjednodušené a bez zkreslení, nezbytné je využívat principu názornosti, aktivita dětí by měla být podněcována vhodnou motivací

Poznávat všemi smysly - rozvoj smyslů může být podpořen různými aktivitami např. hmatová krabice, čichová hra, stezka poslepu)

Rozvíjet kritické myšlení

4.1.5 Pedagogické prostředky a metody

Pozorování - dáváme dětem čas a prostor na pozorování, čas na vyslechnutí, když dítě něco objeví. Zjednodušení pozorování podpoříme pomůckami – lupa, demonstrační mikroskop.

Experimentování

Poznávání vybraných modelových organismů

Inspirace od lesní pedagogiky

Kontakt se zvířaty

Kontakt s přírodninami, krajinnými prvky

Dlouhodobá péče o bylinkovou zahrádku

Tvorba z přírodních materiálů

Propojení výtvarné a environmentální činnosti – děti mohou kreslit v krajině

Hudební činnosti a hudba přírody

Hry v přírodě a na přírodu, dramatické činnosti v přírodě

Slavnosti

Přírodovědné vycházky, naučné stezky

4.2 V září půjdu do školy – program Předškoláček

Vstup dítěte do základní školy znamená pro něj a potažmo pro celou jeho rodinu velkou životní změnu. Dítě se bude muset naučit cíleně pracovat, poslouchat, soustředit se a plnit zadané úkoly. V novém prostředí se bude muset spoléhat samo na sebe. Proto je jeho příprava na školu důležitá, a to jak ze strany mateřské školy tak i rodiny.

Naší snahou je, aby příprava budoucího školáka probíhala pozvolna, ale efektivně a aby spočívala v rovnoměrném a harmonickém rozvoji takových schopností dětí, které jim později zajistí úspěšnost při osvojování si základů čtení, psaní a počítání. Proto se zaměřujeme na rozvoj hrubé a jemné motoriky, grafomotoriky, koordinaci oka a ruky, zrakového a sluchového vnímání a rozlišování, logického myšlení, předmatematických představ a v neposlední řadě na rozvoj soustředěnosti dětí na práci. Dalším předpokladem školního úspěchu je schopnost dítěte odlišit hru od systematické školní práce, k tomu též děti vhodnými formami vedeme. Důležité jsou i další kompetence: samostatnost dítěte, sebeobsluha, schopnost spolupráce, umět se přizpůsobit kolektivu, vyjádřit a obhájit svůj názor a neprosazovat se na úkor svých vrstevníků, které vštěpujeme dětem již od počátku jejich docházky do naší školy. Nejtypičtější činností předškolního dítěte je hra, která napomáhá procvičování dovedností, které jsou pro život užitečné a má smysl i sama o sobě – je spontánním vyjádřením základní lidské potřeby svobody a fantazie. Proto zařazujeme do přípravy na školu hry rozvíjející jednotlivé oblasti důležité pro školní zralost. Dále využíváme řízených činností, kdy procvičujeme výše zmíněné kompetence. Během celé přípravy na školu se snažíme respektovat individuální rozvoj každého dítěte a maximálně podporovat jeho rozvojové možnosti, neboť každé dítě je ve svých schopnostech a dovednostech jiné. Výkony dětí nesrovnáváme, protože u této věkové skupiny je běžné, že mezi dětmi jsou rozdíly jak v jejich vývoji, tak v jejich dosavadním učení. Pokud shledáme závažnější problém, konzultujeme tuto skutečnost s rodiči, případně doporučíme odborné vyšetření.

Realizace: konzultační hodiny pro rodiče předškoláků, beseda s psychologem a logopedem, návštěvy v ZŠ, spolupráce s rodinou – domácí vypracování úkolů

4.3 Výchova ke zdraví

Cílem výchovně vzdělávacího působení je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku a schopnostem.

Oblasti: podpora pohybu, vytváření zdravých stravovacích návyků, zdravé zuby, dopravní výchova, škola a rodina

4.3.1 Podpora pohybu

Spontánním pohybem, respektováním vývojových stadií dětské hry, vytvořením bezpečného prostředí – průlezký a jiné..., přiměřeným časem ke hře, tělesnou pohodou a volným pohybem, vhodným a bezpečným prostředím – třída, zahrada, příroda a okolí MŠ, dostatkem spontánního pohybu, zařazováním zdravého cvičení, dechových a relaxačních cvičení, vhodným zařazováním psychomotorických her, preventivní výchovou – využitím publikace Děti a hry – O tom, co se stalo a stát se nemuselo. Zařazení předplavecké výuky, kdy je cílem seznámit se s vodou, odstranit strach, naučit se ve vodě orientovat, základy technicky správných pohybů vedoucích ke splývání a plavání. Činnosti vycházejí vždy z potřeb jednotlivých dětí, instruktoři plavání přizpůsobují program složení dětí, dle věku i schopností. Výuku zajišťuje Plavecká škola Uherské Hradiště, probíhá v CPA Delfin Uherský Brod.

4.3.2. Vytváření zdravých stravovacích návyků

S dětmi využíváme didaktickou hru Výživová pyramida, spolupracujeme se školní jídelnou – nabídka zdravých pokrmů, zdravé oslavy narozenin a svátků, zařazujeme neslazené nápoje, seznamujeme děti s projevy nezdravých stravovacích návyků, respektujeme individuální stravování dětí např. celiakie, atd.

4.3.3 Zdravé zuby

V péči o chrup pokračujeme pravidelným čištěním po jídle a nácvikem správného čištění, spoluprací se zubní lékařkou – přednáška pro děti, spoluprací s rodiči – předkládání obrazových materiálů a instrukcí, osvětou, co je zdravé pro zoubky – ovoce, zelenina.

4.3.4 Dopravní výchova

Praktické získávání základních poznatků o bezpečném chování na veřejných komunikacích a ochranou zdraví člověka, zařazení dne bezpečné jízdy na kole, využití pohybových a námětových her, nacvičování správných reakcí v reálném prostředí okolí MŠ a bydliště, při cestování autobusem, využití publikace Děti v dopravním provozu a dalších materiálů.

4.3.5 Škola a rodina

Spolupráce s rodiči při posilování sebedůvěry dětí, zodpovědnosti, navazování kladných emočních vztahů, možnost využít adaptačního programu, rodiče spolupracují při výskytu alergií u dětí, po dohodě s rodiči přiměřené oblečení dětí, spolupráce při řešení problémů, stanovení pravidel vzájemného soužití dětí, rodičů, učitelů, uspořádání společných pohybových aktivit dětí a rodičů, po dohodě s rodiči přinesení ovoce na oslavy svátků a narozenin dětí, spolupráce při sebeobsluze u dětí a hygienických návyků.

4.4 Tradice

- učit děti místní lidové písničky, tanečky, tance a folklórní zvyky
- vytvářet prostor a příležitosti k vystoupením na veřejnosti
- seznamovat děti s památkami vesnice a okolím, znát významná místa, orientovat se v obci
- seznamovat děti s pohádkami a pověstmi našeho kraje, znát některá lidová řemesla a tvorbu
- seznámit děti s tradičními oslavami v obci, slavit s dětmi tradiční svátky, pořádat oslavy
- učit děti tvořit podle osvědčených tradičních vzorů, tyto vzory shromažďovat a rozšiřovat
- zapojovat do akcí školy rodiče i prarodiče

4.5 Prosociální výchova v MŠ

4.5.1 Fyziologické potřeby

Pitný režim, jídlo

Organizace pitného režimu nabízí prostor pro prosociální příležitosti – můžeme si vzájemně pomáhat při nalévání, připomínat si pítí aj. Uvádíme v chod pravidla: jídlo jíst nemusím, ale alespoň trochu ochutnám. Nesmím o jídle ošklivě mluvit – paní kuchařce je to líto a ostatním to bere chuť k jídlu.

Odpočinek

Ke spánku děti nenutíme. Pokud dítě neusne, je mu umožněna klidová činnost. Učitelka vnímá individuální potřeby odpočinku jednotlivých dětí a podle toho koriguje délku jejich klidových činností. V době klidových činností děti respektují odpočinek (spánek) ostatních dětí.

Pohyb

Děti mají dostatek pohybových příležitostí pro vytváření sociálních vztahů a prosociálních dovedností. Zařazujeme pohybové hry, námětové hry, taneční hry, aerobik, relaxační hry, pohyb venku, ve volném prostoru a volné přírodě.

Hygiena

Hygienické návyky vytvářejí velký prostor pro trénování prosociálního chování - na umývárně, při oblékání a svlékání aj.

4.5.2 Potřeba bezpečí, jistoty a řádu

Učitelka

Je pro děti vzorem v oblasti sociálního chování k ostatním dětem. Pro děti je důležité, aby učitelce rozuměly a chápaly její reakce. Pro prosociální rozvoj dítěte je důležité, aby je učitelka chápala jako osobnost, respektovala je a užívala prvky efektivní komunikace. Učitelka se chová s úctou a respektem k rodičům.

Rodiče

Rodiče se k učitelce chovají přátelsky a s úctou, protože dítě pocítuje důvěru k lidem, kteří si rozumí s maminkou či tatínkem, spolupracují.

Prostor

Dětem se v prostředí MŠ nabízejí příležitosti k prosociálnímu chování. Učitelka má v zásobě dostatek her, ve kterých děti zkoumají prostor a přitom mají možnost spolupracovat a jeden druhému pomáhat.

Pravidla

Aby pravidla byla funkční, je třeba dodržet následující principy:

- vytvářet pouze taková pravidla, která mají smysl
- vytvářet pravidla spolu s dětmi
- spolu s pravidly hledat i přirozené důsledky, které by mohlo mít jejich nedodržení
- domluvit se s dětmi na opatřeních, která nastanou, pokud někdo dané pravidlo poruší
- pravidla by měla platit stejně pro děti jako pro dospělé

Opatření, jako přirozený důsledek, by nikdy neměla vyznít jako trest

Pravidla by se měla dotýkat následujících oblastí:

- bezpečí dítěte = jak by se mělo chovat, aby neublížilo samo sobě
- bezpečí druhých dětí = jak by se mělo dítě chovat, aby neublížilo ostatním dětem
- bezpečí učitelky a dospělých osob = jak by se mělo dítě chovat, aby neublížovalo ani dospělým osobám, které o ně v MŠ pečují
- bezpečí živé a neživé přírody = děti by neměly záměrně ubližovat zvířatům, hmyzu, rostlinám, stromům, houbám, přístup dětí k okolní přírodě by měl být ochranný a podporující, tedy z pohledu obecných potřeb společnosti i prosociální.
- bezpečí věcí, které dítě obklopují = hraček, oblečení, zařízení MŠ, ale i obecního majetku aj.
- organizace v čase = je třeba zajistit, aby činnosti v MŠ měly svůj řád a rytmus, který dítě zná, je pro ně uklidňující, ale není neporušitelný. O změnách tohoto řádu by měly být děti informovány. Pravidla jsou jedním ze základních mechanismů, které učí děti prosociálnímu chování vůči ostatním dětem i dospělým.

4.5.3 Potřeba lásky a sounáležitosti

Učitelka by se měla snažit se najít pro každé dítě chvíli, kdy k němu promluví, projeví o něj zájem, vyslechne jeho problém, bude tu jen pro něj.

4.5.4 Potřeba úcty a uznání

K tomu, aby se člověk naučil vážit sám sebe, potřebuje ve svém sociálním prostředí vnímat, že lidé, kteří jsou s ním v interakci, mu projevují úctu.

4.5.5 Potřeba sebeaktualizace a sebeuskutečnění

Čas dětství je charakteristický obrovským bohatstvím možností a příležitostí růstu a rozvoje. Je důležité vytvořit rozvíjející podmínky materiální, ale i sociální. Růst a vývoj nelze vnímat pouze v oblasti vzdělávacích možností dětí. Mnohem širší oblastí jsou kvality osobnosti jako být šťastný, vnímat lásku a sympatie druhých a odpovídat jim vlastními projevy láskyplnosti a sympatie.

K tomu, abychom mohli být dětem vzorem prosociálního chování a vytvořili jim podmínky pro rozvoj jejich osobnosti, je třeba naplňovat individuální potřeby jednotlivých dětí. V předškolním věku se utvářejí elementární základy klíčových kompetencí, tedy kompetencí pro budoucí vzdělávání i pro osobní a občanský život – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, komunikativní kompetence, sociální a personální kompetence, činnostní a občanské kompetence.

4.6 Posilování čtenářské gramotnosti v naší mateřské škole

- v každé třídě máme dětskou knihovnu, vytváříme dětem čtenářsky podnětné prostředí (nabídka titulů a žánrů ve třídách přiměřené věku dětí), děti mají volný přístup ke knihám, knihovnu rozšiřujeme nákupem vhodných knih
- učitelky jsou pro děti vzorem čtenáře a pravidelně jim nahlas předčítají
- hledáme souvislosti mezi příběhem a osobní zkušeností dětí, představujeme dětem název, autora i ilustrátora, sdělujeme dětem informace, které jim mohou pomoci porozumět příběhu
- komentujeme vše, co nám připadá zajímavé, zároveň děti vyzýváme, aby se ptaly a komentovaly text
- vysvětlujeme dětem myšlenky či slova, kterým by nemusely rozumět
- po přečtení mají děti knihu k dispozici
- opakovaná četba oblíbené knihy je nedílnou součástí celého programu rozvoje čtení
- na základě citového prožitku z přečtené knihy, příběhu si mohou děti ve výtvarném koutku příběh nakreslit, namalovat, vystříhat, nebo si vyrobit vlastní knížku
- s dětmi navštívujeme místní knihovnu

Předškolní období je dobou přípravy k budoucímu čtenářství, ale je velmi důležité. Význam mají jednak blízké vztahy, které nad knihou vznikají a pak také skutečnost, že dítě začne knihu vnímat jako součást kultury a fungování lidské společnosti. Dětská literatura je zásadní a výchozí pro pedagogickou práci v mateřské škole.

4.7 Práce s dětmi mladšími 3 let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od 2 let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání od 2 do 3 let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je

méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností, mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělé osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činnosti, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě pozitivní přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou a dítětem. Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte, v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání vhodných specifických pomůcek, pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Mateřská škola nabízí Kouzelnou hodinku plnou hraní, od února do června, v MŠ pro děti, které MŠ doposud nenavštěvují.

Dílčí cíle – Dítě a jeho tělo

- vytváření zdravých životních návyků
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- rozvíjení pohybových schopností
- spojení koordinace ruky, oka
- zapojení a rozvíjení smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Vzdělávací nabídka:

- nacvičení správného používání WC, postup při vykonávání hyg. Návyků v úmývárce (vyhrnování rukávů, postup při pouštění vody, postup při mytí, vyhledání svého ručníku, použití ručníku, kartáčku, uložení na místo)
- nacvik dovedností při správném využívání hraček ke svému účelu
- osvojování si základních pracovních a sebeobslužných činností – spolupráce s učitelkou při ukládání hračky na původní místo, oblečení, zouvání, natahování kalhot, podávání částí oblečení, uložení do skříňky, vyhledání svého pyžama, místa k odpočinku
- nacvičování samostatného stolování a dodržování pravidla stolování – sezení na místě po dobu stolování, držení lžice, pohárku oběma rukama, jíst jídlo nad talířkem
- respektování místa na odpočinek a stanovených pravidel - nerušit ostatní mluvením, vydržet na lehátku alespoň krátkou dobu
- postupně se přizpůsobování režimu dne v MŠ
- orientování se v prostoru při chůzi, běhu při pohybové hře s jednoduchým pravidlem
- koordinace paží při chůzi, nacvičení samostatné chůze po schodech (držení zábradlí a střídání rukou, nohou), překračování překážek samostatně nebo s pomocí
- běh na krátkou vzdálenost s vyhýbáním, chůze nebo běh k cíli
- chůze v rytmu písně

- nacvičování změn polohy těla – sed, leh, klek stoj, dřep
- lezení v podporu, přelézání, vylézání na skluzavce, na nízké překážky
- napodobovat pohyb dospělého při procvičování svalových částí těla – úklony, předklony, zvedání částí těla
- držet míč, posílat určeným směrem, podávat různě velké předměty, kostky, míče, vkládat do nádob různě velkých otvorů
- rozvíjení svalstva rukou – držení křídly, pastelů s velkým průměrem, čmárání na velkou plochu, na zem, kolíkem nebo prstem do písku
- mačkání tvárné hmoty, plácání dlaněmi, vtlačování prsty, válení
- různé manipulační činnosti, praktické používání věcí v okolí dítěte, každá ruka dělá něco jiného – jedna drží nádobu, druhá staví, vkládá,...
- reagování na různé sluchové podněty, rozlišování tvarů, barev předmětů, vnímání hmatem – stavění věží, vláček z kostek, přesunování z místa na místo, hra v dřepu, stoj, zařazení smyslových a psychomotorických her, hudebně pohybových činností
- pojmenování základních částí těla, k čemu slouží, jak správně používat předměty denní potřeby a hračky, bezpečné a správné zacházení s nimi
- zařazování relaxačních a odpočinkových činností
- činnosti směřující k prevenci úrazů a nezdravých návyků – postup při vykonávání hyg. návyků, používání kapesníku, hygiena při pobytu venku, na zahradě, v písku

Dílčí cíle – Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových a komunikačních dovedností
- rozvíjet smyslové vnímání pomocí názorného myšlení, seznamovat se s pojmovým označením, rozvíjet paměť a soustředěnost
- rozvíjet přirozené poznávací city, zvědavost, zájem o učení, radost
- získávat sebevědomí, sebedůvěru, relativní citovou samostatnost
- vést k sebeovládání pomocí hry
- vytvářet radostné pocity, vyjadřovat své prožitky a dojmy, nálady

Vzdělávací nabídka:

- pojmenovávání předmětů v okolí, osob v blízkém okolí dítěte, bezprostředně vnímaných zvířat, rostlin, činností a jevů
- postupné rozlišování různých zvuků, jejich napodobování, hraní ozvěnových her, pohybových her se spojením se zvuky
- opakování slov po dospělém, napodobování, napodobování při artikulačních, řečových a sluchových hrách
- reagování na pokyny dospělého při umísťování předmětů – na, do, v,...určování velký, malý, mnoho, málo
- přednášení za pomoci dospělého, kamaráda, spojení přednesu s pohybem
- soustředěné prohlížení knížky, pojmenování obrázků, poslouchání krátkého textu předčítaného nebo vyprávěného, využití maňásky při motivacích
- zařazování pohybových a hudebně pohybových her s pravidly, jednoduché didaktické hry s pravidly, zábavné psychomotorické hry
- spontánní hry, hry v přírodě, hravé radostné činnosti, které jsou přiměřené schopnostem dětí, tvůrčích aktivit, her na téma rodina, vedení ke hře „spolu“ ne vedle sebe
- zapojování dospělého do rozhovoru, hodnocení hry, vzájemná komunikace

Dílčí cíle - Dítě a ten druhý

- seznamovat se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilovat prosociální chování ve vztahu k jiným
- rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti
- chránit své bezpečí

Vzdělávací nabídka :

- navazování kontaktů s dospělým, druhým dítětem, postupně se přestat hrát vedle sebe ale spolu, nenápadné směřování hry dospělým, zapojování do činností i jiných dětí, zařazování sociálních a interaktivních her, hudebně pohybových, činností ve dvojicích, skupinkách (st. d. a ml. d.) a jiné aktivity podporující sbližování dětí
- postupné procvičování a upevňování opakováním pravidel soužití v MŠ, chování při pobytech venku, na zahradě, zdůvodňování, použití piktogramů, motivované hry
- vedení ke snaze rozdělit se o hračku nebo použít podobnou, pamlsek, vedení ke snaze pomoci kamarádovi
- vedení dítěte k hledání pomoci u dospělého při projevech násilí od jiného

Dílčí cíle – Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití
- začlenění do společenství ve třídě
- osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Vzdělávací nabídka:

- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte, účast při vytváření a upevňování dohodnutých pravidel soužití, tvůrčí činnosti, sledování kulturních programů a aktivit přibližující pravidla chování, učit se základním návykům – zdravít, poprosit, poděkovat, rozloučit, požádat o pomoc, uposlechnout požadavek dospělého
- učit se podřídit společnému programu, přijímat autoritu – využívat vhodné motivace např. pomocí improvizovaných výstupů s maňáskem, ožvlým předmětem, hračkou
- vést k šetrnému zacházení s hračkami a vybavením třídy – „proč hračka pláče“
- zapojit se do společné opravy hračky, úklidu

Dílčí cíle – Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím ve kterém dítě žije
- vytváření povědomí o vývoji v přírodním, kulturním a technickém prostředí
- osvojení si poznatků a dovedností při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

Vzdělávací nabídka :

- orientování a pozorování v prostředí školy a zahrady – pohybové hry s obměnami např. Schovej se do domečku, Kdo najde, Kam se schoval,....
- zvládání běžných činností a jednoduchých praktických dovedností, které opakujeme, zapojovat se do úklidových činností ve spolupráci s dospělým

- sledování nebo účast na akcích, ukázkách MŠ
- přímé poučení o možných nebezpečných situacích a jejich předcházení – pohyb na ulici, manipulace s předměty, kontakt se zvířaty, rostlinami, nepříznivé přírodní a povětrnostní vlivy – co je nebezpečné a co není
- zařazení kognitivních činností – hra na otázky a odpovědi, využití názorných pomůcek, přímého pozorování, využití praktických situací a ukázek
- zařazování ekologických herních aktivit

4. 7. 1 Adaptační program

V období od dvou let má dítě tendenci vyvolávat sebeprosazování v podobě „já sám“. Pokud nedosáhne určitého cíle, může upadnout do vzdorovité citové polohy. Aby nedocházelo k příliš častému zklamání, kdy překážky zabrání k dosažení cíle, je třeba, aby dospělý navozoval situace, kdy dítě svého cíle dosáhne a má pocit uspokojení a radosti. Je nevhodné přerušování nebo omezování hry, usměrnění musí probíhat nenápadně a nenásilně. Postupně dítě vést k vytrvalosti, aby hru dokončilo. Vhodným začleňováním do kolektivu bude mít možnost navazovat kamarádské vztahy, rozvíjet zájem o společné hry, spolupráci, dokáže se vcítit do prožitků jiného dítěte, prožívat společnou radost, snahu pomoci druhému (podat hračku, oblečení,..). Tímto vedením k samostatnosti se snadněji vyrovná s krátkodobou odlukou od matky. Rozvoj pohybových dovedností – osvojení bezpečné chůze, začátky běhu a obratnosti při překonávání různých překážek jako jsou nerovnosti, výstupky, svahy v terénu, schody, apod. učí se měnit polohy těla – dřep, sed, stoj. Při vývoji motoriky ruky záměrně uchopuje a pouští předměty, přenáší je, vkládá do otvorů, pomáhá dospělému při oblékání – spolupracuje. Styk dítě s okolím pomocí smyslu je podmínkou k rozvoji poznávacích procesů. Má radost, když může zacházet, manipulovat, sledovat, slyšet, popřípadě ochutnat. V tomto věku má dítě nejraději spojení zrakově-sluchově-pohybové. Dokáže už rozeznat barvy, tvary, zvuky, také chutě, vůně, poznává a ukazuje zvířata, předměty denní potřeby, osoby. Paměť se rozvíjí bezděčně, učí se opakováním toho, co jej zaujme. Rozvíjí si představivost napodobováním činností z okolí a to takových, které jej baví. Nejvhodnější jsou konstruktivní hry, manipulační činnosti, kdy může dosáhnout cíle. Postupně dítě sděluje, čeho chce dosáhnout ve hře. Je vhodné, aby mu dospělý nechával prostor pro jeho představivost. Doba pozornosti je u jednotlivých dětí různě dlouhá. Je často ovlivněna vedlejšími podněty a je poměrně krátkodobá. Nevhodné je přílišné organizování programu dítěte, velké množství podnětů. Přijatelnější je pro dítě, může-li si zvolit polohu, která mu vyhovuje. Předkládat mu rozmanité hry, napodobivé, konstruktivní a individuální přístup. Vývoj řeči – zpočátku převládá pasivní řeč, jednoslovní věty doprovázené pohyby. Také zkracování slov nebo nahrazování pomocí změkčování. Objevují se první otázky typu: „Co to je?“ a je třeba dítěti jednoduše a srozumitelně odpovědět. Pro rozvoj řeči je třeba vytvářet příležitosti ke styku dítěte se širším okruhem věcí a jevů a možnosti manipulace s nimi. Může se objevit i určitá forma agresivity, které lze předcházet vyzorováním spouštěcího podnětu (reakce na přílišnou zátěž, omezení volnosti a pohybu dítěte, výraz strachu, úzkosti). Můžeme dítě postupně vést k tomu, že „něco se nesmí“, a něco „se smí“ a „něco se musí“, a na něčem se dohodneme. Netlačíme na dítě, dáme mu čas, např. nepřerušíme náhle hru, připomeneme, že bude uklízet hračku, nabídneme mu pomoc. Jde pouze o projev slabosti adaptačního mechanismu organismu dítěte. Proto se snažíme konfliktům předcházet. Dítě postupně cítí potřebu sociálního styku s ostatními dětmi, protože splňují jeho potřebu společné hry a komunikace se sobě přiměřenými věku. Postupně se osamostatňuje, osvojuje si společenská pravidla v kolektivu, učí se spolupracovat, tolerovat, být rádo mezi dětmi svého věku. K nenásilné adaptaci dítěte a jeho začlenění do kolektivu velkou mírou přispěje spolupráce

rodiny s mateřskou školou a odvíjí se od individuální domluvy s rodiči dítěte, dítětem a pedagogy.

4. 8 Polytechnická výchova

V současnosti jsme technikou obklopeni daleko více než dříve. Je součástí naší kultury a spoluutváří ji. Tato změna se týká i předškolních dětí, které se učí spontánně zejména z podnětů z okolního světa a příkladem dospělých. Technický svět děti obklopuje již od narození a ovlivňuje jejich vnímání. Cílem polytechnické výchovy v nejširším slova smyslu je nacházet rovnováhu v technickém světě a porozumět tomuto světu. Dítě tedy rozumí vlivu techniky na přírodní a společenské prostředí, kriticky přemýšlí, orientuje se v záplavě technických informací a artefaktů, posuzuje fakta z různého úhlu pohledu, vybírá podstatné.

Společné hledání správných postupů rozvíjí spolupráci dětí, vzájemnou komunikaci a volní vlastnosti. Děti mají touhu práci dokončit, i když musí překonat překážky. Připravujeme dětem podmínky k technickým činnostem a k hrám s dětským náradím. Využívání různých materiálů a práce s nimi nám umožňuje rozvíjet děti v mnoha směrech a naplňovat tak cíle RVP PV. Při práci s materiály nerozvíjíme jen jemnou motoriku a koordinaci ruky a oka, ale také myšlení a tvořivost. Rozvíjíme schopnost postupovat podle instrukcí a obrázkových plánů. Poznáváme vlastnosti jednotlivých materiálů, jejich podstatné znaky, podobu a rozdíly mezi materiály. Při práci se učíme spolupracovat s ostatními, vhodně komunikovat. Při vytváření z rozličných materiálů zachycujeme skutečnosti ze svého okolí nebo fantazijní představy dětí. Při práci učíme také děti poznávat hodnotu materiálu jakožto přírodního zdroje, používáme různý odpadový materiál.

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem)
- zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě)

Dítě a jeho psychika

- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy
- předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi, postupovat a učit se podle pokynů

Dítě a ten druhý

- spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost

- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Dítě a svět

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

5. Přehled o evaluační činnosti školy

5.1 Cíl

Směřovat k vyhledávání správné cesty při výchovně vzdělávací práci s dětmi, zajistit odpovídající úroveň práce školy podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání v návaznosti na ŠVP a stanovit východiska pro další práci školy.

5.2 Na úrovni třídy

Průběžné vyhodnocování témat učitelkami se záznamem	- dle délky tématu
Slovní hodnocení s dětmi, získávání zpětné vazby	- denně
Slovní vyhodnocování průběžně při realizaci činností dětí (obě učitelky sledují projevy, chování, odpovědi dětí)	- denně
Vyhodnocování dotazníku od rodičů	- aktuálně
Pololetní a závěrečné hodnocení ŠVP (závěry - vzdělávání dětí)	- únor, červen

5.3 Na úrovni školy

Sledování, hodnocení kvality pedagogické práce	- hospitační činnost
Hodnocení funkčnosti ŠVP	- pedag.rady
Pololetní a celoroční hodnocení vých.procesu	- pís. závěry, ped. rady
Sledování kvality dokumentace	- hospitační činnost
Kontrola věcných podmínek školy BOZP,PO závad	- průběž. zápisy v knize
Prověrka BOZP	- 1x ročně
Kontrola dodržování vnitř.norem, pracovního a organizačního řádu školy, náplní práce	- průběžně

5.4 Kritéria pro evaluaci TVP

Učitelka hodnotí za každým tématem či podtématem písemně. Ke konci týdne učitelky hodnotí ústně činnosti, které slouží jako podklad pro:

- * druhou učitelkou
- * pro hodnocení tématu
- * záznam o dítěti
- zda téma děti zaujalo
- jak se podařilo téma splnit
- bylo-li přínosem
- vhodnost zvolených metod
- vhodnost pomůcek a hraček
- zda bylo dosaženo cílů
- projevení rizik

- postřehy pro diagnostiku (pokroky, nedostatek jednotlivých dětí, co je třeba procvičit s kterým dítětem)

5.5 Kritéria pro práci s obsahem vzdělávání

Učitelka může přesunout pořadí témat nebo podtémat, prodloužit nebo zkrátit délku tematického celku, v případě vyžadují si to potřeby dětí nebo při změně podmínek (roč. doby, svátky, prázdniny, nemoc). Učitelka může aktuálně zařadit téma jiné podle potřeb dětí nebo momentální události.

5.6 Kritéria pro hodnocení pedagogické práce učitelky MŠ

Je její pedagogický styl podporující, sympatizující, počítá se spoluúčastí dítěte a jeho samostatného rozhodování?

Respektuje potřeby dětí a vývojové zvláštnosti? (aktivity, pohyb, hry, relaxace, učení, ...)

Je flexibilní při aktuálních potřebách dětí a jejich přání?

Jsou děti neurotizovány či přetěžovány?

Mají všechny děti stejné postavení v kolektivu? (zvýhodňování, nezvýhodňování)

Je volnost a svoboda vyvážená s nezbytnou mírou – nutností dodržovat pravidla a řád?

Je dodržena délka pobytu venku? Mají děti dostatek pohybu v MŠ a venku?

Jsou dodržovány psychohygienické zásady? (životospráva, pitný režim, rytmus a řád,...)

Je s dětmi zbytečně manipulováno?

Jsou její pokyny srozumitelné a jasné?

Vede děti k vzájemné toleranci, porozumění, navozuje pocit důvěry a spolupráce?

Nejsou děti vedeny k nezdravé soutěživosti?

Jsou slovní projevy učitelky dostatečně pozitivní, vyhýbá se negativním komentářům

Věnuje se prosociálním vztahům? (šikana, vandalismus, netolerance...)

Odpovídá poslání a filosofii školy? Jsou naplňovány průběžné a konkrétní cíle dané ŠVP?

Jsou naplňovány cíle a roční plány školy?

Mají děti možnost postupné adaptace?

Jsou zvolené metody a činnosti vhodné?

5.7 Kritéria pro hodnocení vých. vzděl. procesu pedag. v MŠ

Je vyvážený poměr spontánních a řízených činností?

Vyhovuje uspořádání třídy potřebám pro indiv. a skupin. práci?

Mají děti možnost brát si samostatně hračky?

Mají děti možnost pracovat svým tempem při organizovaných činnostech, mají možnost vlastní aktivity?

Vytváří učitelka prostor pro indiv., skupinn. a frontální činnost dětí?

Mají děti možnost neúčastnit se činnosti, být v soukromí?

Je evaluační činnost učitelky smysluplná, jsou z ní vyvozovány závěry?

5.8 Kritéria pro spolupráci rodičů s MŠ

Je s rodiči jednáno na základě partnerství?

Jsou rodiče zváni ke spolupráci?

Jak jsou informováni o výchovném procesu?

Jsou rodiče informováni o indiv. problémech a pokrocích svého dítěte?

Mají možnost podílení se na dění v MŠ?

5.9 Zakončení evaluačních činností

Celkové zhodnocení ŠVP.

Případné změny a úpravy.

6. Povinnost předškolního vzdělávání

- Od školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné. Povinnost předškolního vzdělávání je pro 5-ti leté děti od začátku následujícího školního roku, do zahájení povinné školní docházky. Povinné pro občany ČR a cizince s pobytem na území ČR déle, než 90dnů, nevztahuje se na děti s hlubokým mentálním postižením.
- **Způsoby plnění povinnosti předškolního vzdělávání** – vzdělávání v mateřské škole (spádové, nebo jiné, než spádové), zapsané v rejstříku škol a školských zařízení, individuální vzdělávání dítěte na základě oznámení mateřské škole, vzdělávání v přípravné třídě základní školy, vzdělávání ve třídě přípravného stupně ZŠ speciální, vzdělávání v zahraniční škole na území ČR.
- **Forma povinného předškolního vzdělávání** v MŠ – pravidelná docházka v pracovních dnech mimo dny školních prázdnin činí nejméně 4 souvislé hodiny denně se začátkem v 8:00 do 12:00.
- **Omlouvání neúčasti** v případě nenadálé absence probíhá telefonicky na aktuální den do 7:30 na telefonní číslo do školní jídelny 721 880 620. Rodič je povinen omluvit dítě v MŠ nejpozději do tří dnů od vzniku absence dítěte. Pokud je dítě neomluveno v MŠ déle než 3 dny, ředitel je oprávněn požadovat doložení důvodu nepřítomnosti dítěte. Zákonný zástupce je povinen doložit důvody nepřítomnosti dítěte nejpozději do 3 dnů ode dne výzvy. Pokud zákonný zástupce nereaguje na výzvu, oznámí ředitel tuto skutečnost příslušným úřadům.
- **Uvolňování dětí ve vzdělávání v případě předem známé absence** probíhá osobním sdělením zákonného zástupce ředitelce MŠ, nejpozději však den před plánovanou absencí. O uvolnění dítěte rozhoduje ředitelka MŠ, na základě posouzení důvodu a rozsahu absence dítěte. Pokud je dítě neomluveno v MŠ déle než 3 dny, ředitel je oprávněn požadovat doložení důvodu nepřítomnosti dítěte. Zákonný zástupce je povinen doložit důvody nepřítomnosti dítěte nejpozději do 3 dnů ode dne výzvy. Pokud zákonný zástupce nereaguje na výzvu, oznámí ředitel tuto skutečnost příslušným úřadům.
- Rozhodnout o ukončení předškolního vzdělávání nelze v případě dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné.
- **Individuální vzdělávání dítěte** – má zákonný zástupce možnost zvolit v odůvodněných případech. Tuto skutečnost musí oznámit 3měsíce před začátkem školního roku. Náležitosti oznámení: jméno, příjmení, rodné číslo, místo trvalého pobytu (v případě cizince místo pobytu dítěte), období individuálního vzdělávání, zdůvodnění. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Ředitelka mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu. Výdaje spojené s individuálním vzděláváním hradí zákonní zástupci (mimo kompenzačních pomůcek u dětí se SVP). Termín pro ověření očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech dítěte se stanovuje na první čtvrtek v měsíci prosinci daného školního roku, vždy v 7:00 hodin. Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Individuálně vzdělávané dítě se nezapočítává do nejvyššího povoleného počtu dětí, uvedeného v rejstříku škol a školských zařízení.

Ověření úrovně dosahování očekávaných výstupů probíhá individuálně, v samostatné místnosti. Zákonný zástupce dítěte může přinést portfolio dítěte (kresby, pracovní listy, fotografie...). V případě, že zákonný zástupce nezajistil účast dítěte při ověření očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech, bude individuální vzdělávání ukončeno. Odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek. Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat.

PŘÍLOHA Č. 1

Nabídka integrovaných bloků a témat

Rozárka vítá kamarády po prázdninách

Seznamujeme se s kamarády a školkou

Kdo nás čeká ve školce

Co spolu rádi děláme

Rozárka objevuje podzim

Podzim v naší vesnici

Hrajeme si s podzimem

Svatomartinská tradice

Co dokáže počasí

Moje tělo a smysly

Poznáváme zvířátka z našeho lesa

Rozárka objevuje zimu

Až přijde Mikuláš

Vánoční zvyky a tradice

Tříkrálová tradice

Kouzlo zimy

Pohádkový svět dětí

Fašanková tradice s karnevalem

Hrajeme si na povolání

Rozárka objevuje jaro

Vyháníme zimu a vítáme jaro

Jaro je tu – jarní zpívání, květiny se probouzejí

Velikonoční tradice

Co už umíme, hrajeme si na školu

Zvířátka a jejich mláďátka

Moje rodina

Louka, louka zelená

Cestování, my jezdíme bezpečně

Kapka vody a vodní svět

Rozárka objevuje léto.

Svátek dětí

Přichází léto

Hrajeme si na hvězdáře – vesmír

Hrajeme si na sportovce

Prázdninové loučení

Témata mohou být pozměněna, doplněna, nebo přesunuta dle stávající situace, vzniklých nabídek a podle zájmu dětí.